

ՄԱՍԻՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՇՐՋԱԲՈՒԺԻՇ

32ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 09 (1559) ՀԱՐԱԾ, ՄԱՐՏ 17, 2012
VOLUME 32, NO. 09 (1559) SATURDAY, MARCH 17, 2012

Պաշտօնաթերթ՝
Ս. Դ. Հայոց կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՅ ՓՈԽՊԱՏՐԻԱՐՔը ԹՈՒՐՖԻՈՅ ԽՈՐՃՐՈԱՐԱՆԵՍ ՆԵՐՍ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ Է ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Պոլսոյ Հայոց պատրիարքական
կառավագանութեան վայրէ է Արամ Աթէշեան Արքունիքութեան վայրէ արք. նշած է, թէ նոր Սահմանադրութեան հետ կապուած առաջարկները Սահմանադրական յանձնաժողովին առջեւ՝ ներկայացնելով նոր Սահմանադրութեան համար հայ համայնքի առաջարկները:

Խօսքի սկզբնաւորութեան Արամ արք. նշած է, թէ նոր Սահմանադրութեան հետ կապուած առաջարկները Սահմանադրական յանձնաժողովին կը ներկայացնէ թէ բանաւոր, թէ գրաւոր տեսքով: «Մենք կ'ուզենք, որ Մայր օրէնքը ըլլայ մօր պէս ջերմ, մօր պէս գրկող, խղճով եւ երեխաներու միջեւ տարբերութիւն չընող: Սահմանադրութեան նպատակն ալ ճիշդ այդ է: Կը հաւատանք, որ նոր Սահմանադրութիւնը կը ծառացէ այդ նպատակին», -ըսած է պատրիարքի փոխանորդը:

Արամ արք. Աթէշեան իր այս ելոյթէն մի քանի որ առաջ, նոր Սահմանադրութեան հետ կապուած համաժողովի մը ժամանակ, որուն մասնակցած էր նաեւ թուրքիոյ խորհրդարանի նախագահը, ըսած է Արամ արք. Աթէշեան:

Պոլսոյ Հայոց պատրիարքական
փոխանորդ, Արամ արք. Աթէշեան

գործող Սահմանադրութեան մէջ իրենց տիրեցնող կէտ կայ, ըստ որու, թուրքիոյ հանրապետութեան բոլոր քաղաքացիները թուրք են: «Մենք գիտենք, որ թուրքիոյ քաղաքացի ենք, բայց թուրքիոյ քաղաքացի հայ: Զէք կը նպաստեալ, թէ թուրքիոյ քաղաքացիութիւն ունեցողները բոլորը թուրք են: Այստեղ պէտք է փոփոխութիւն կատարուի: Ես նոյնիսկ ոստիկան չեմ կրնար դառնալ: Օրէնքի առաջեւ բոլորը հաւաար են, սակայն իրականութեան մէջ՝ չկայ այդ հաւասարութիւնը», -ըսած է Արամ արք. Աթէշեան:

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ճԵՄԱՐԱՆԻ 90-ԱՄԵԱԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հալէպի Կիլիկեան ճեմարանի հիմնադրութեան 90-ամեակին նուիրուած ինքնատիպ եւ յիշատակելի հանդիսութիւն մը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 11 Մարտ, 2012 Պըրպէնքի Առաջնորդարանի Գալացնեան սրահին մէջ:

Տեղուց Կիլիկեան թարեգործական Միունիքան 1951 թուականին Արդարադատութեան միջազգային դատարան Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցած հայցէն կարեւոր մէջբերում մը, ըստ որու՝ «քրիստոնեաներու հետապնդումը հոռմէացիներու կողմէ, հայութեան ազգի կարգավորութիւնը»:

Ճամասկուի թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Արմաշ Եպս. Նալպանտեան, որ այս առիթով յատկապէս ժամանած էր Սուրբիացէն ընդառաջելով եղած հրաւերին:

Բացի վերոյիշեալներէն՝ ներկաներուն մէջ կը գտնուէին Ս. Դ. Կեղրոնական Վարչութեան ատենապետ Տէր եւ Տիկ. Սեղբակ Աճմեան, Հայաստանի աւագ հիւպատութիւնը կը ներկայացնի յարհապատճեն ներկայացուցիչ Տիկ. Եղիա Մանսուրեան, ինչպէս նաեւ հայ

Տար. էջ 14

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՎԳՈՒՄԱՐԻՆ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԸՍԱԾ Է՝ «ԵՍ ԵՐԿԻՐԸ ԵՐԿԻՐ Ե»

Տեսարան մը Հանրապետական կուսակցութեան համագումարի բեմէն

Մարտ 10-ին տեղի ունեցաւ Հայաստանի իշխող Հանրապետական կուսակցութեան 13-րդ համագումարը, որու ընթացքին ելոյթ ունեցաւ Հայաստանի եւ Հանրապետական կուսակցութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան:

«Մենք պէտք է լաւ ընտրութիւններ անցկացնենք անկախ այն հանգամանքից, որ ոմանք այսօր ոչ թէ ընտրութիւնների են պատրաստում, այլ դրանք կեղծուած ներկայացնելու տեխնիկական կարողութիւններ են գարզացում», - համագումարի ընթացքին յայտարարեց Սերժ Սարգսեան:

Մէկ ժամ տեւած իր ելոյթի ընթացքին Սերժ Սարգսեանը բազմից կրկնեց «Հաւատանք, որ փխենք» կարգախօսը, որը պիտի դառնայ Հանրապետականի նախընտրական գլխաւոր կարգախօսը:

Հակադարձելով յաճախ հնչող այն յայտարարութիւններուն, որ «Երկրում օրէնք չկայ» եւ որ «Երկրու օրէնք չկայ», Սերժ Սարգս-

եանն հակադարձեց՝ «Էս երկիրը երկիր է»:

«Մենք հաւատում ենք, որ իւրաքանչիւր մարդ ծնուռմ է ազատ եւ պէտք է հնարաւորութիւն ունենաց ազատ ազրելու եւ զարգանալու, հետապնդելով իր անձնական, ընտանեկան, հանրային եւ ազգային նպատակները: Մարդը չի կարող լինել ազնիւ ու բարոյական իր ընտանիքում՝ հաջողութիւններ են գարզացում», - համագումարի ընթացքին յայտարարեց Սերժ Սարգսեան:

«Եթէ մէկը գորանում է հանրութիւնից ու ազգից, ապա նաև գողանում է անձամբ իրենից եւ իր ընտանիքից: Մենք հաւատում ենք, որ մէր հասարակութիւններ պէտք է զարգանայ ազատ մրցակցութեան մէջ հանրութեանը եւ ազգին:

«Եթէ մէկը գորանում է հանրութիւնից ու ազգից, ապա նաև գողանում է անձամբ իրենից եւ իր ընտանիքից: Մենք հաւատում ենք, որ մէր հասարակութիւններ պէտք է զարգանայ ազատ մրցակցութեան մէջ հանրութեանը եւ ազգին:

Տար. էջ 4

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾԵՐԱԿՈՅՑԵՆ ՆԵՐՍ ՆՈՐ ԲԱՆԱՉԵՐ՝ ՀԱՅՈՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայամէտ ծերակոյտականներ՝ Ռոբերտ Մենենտէզ (Նիւ ծըրզիէն-Դեմոկրատ) եւ Մարք Քըրք (Իլինոյս-Հանրապետական) կը պատրաստուին այս ամիս Հայոց Յեղապանութեան ճանաչման նոր բանաձեւի նախագիծ ներկայացնելու՝ ամերիկան ներկայացներէն կողմէ:

Ամերիկայի Հայկական Համագումարի այս մասին հրապարական հաղորդական հաղորդագրութիւնը կը տեղեկացնի առինազիծը հովանաւոր կողմէ այժմ դիմած են իրենց պատմանակիցներուն:

Նախագիծը նման է երկու տարի առաջ ներկայացներէն Ս. Դ. Կեղրոնական Վարչութեան ատենապետ Տէր եւ Տիկ. Սեղբակ Աճմեան, Հայաստանի աւագ հիւպատութիւնը կը ներկայացնի յարհապատճեն ներկայացուցիչ Տիկ. Եղիա Մանսուրեան, ինչպէս նաեւ հայ

պատժման վերաբերեալ Ուխտի հարցով, 1951 թուականին Արդարադատութեան միջազգային դատարան Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցած հայցէն կարեւոր մէջբերում մը, ըստ որու՝ «քրիստոնեաներու հետապնդումը հոռմէացիներու կողմէ, հայութեան ազգի կարգավորութիւնը»:

Ամերիկայի Հայկական Համագումարի գործադիր տնօրին Պրայըն Արտուրնի ողջունելով Մենենտէզի եւ Քըրքի նախաձեռնութիւնը ըստ է, որ բանաձեւը կարեւոր է այն առումով, որ պիտի զարգանայ ազատ մրցակցութեան մէջ յայոց ցեղապանութեան շարունակուող ուրացման դէմ յանդիման:

«LE MONDE».

ՍԱՐՍԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԽՈՐՅՈՒՐԴԸ ՈՐՈՇԵԼ Ե ՕՐԻՆԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ԺԻՏՈՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

NEWS.am-ը որոշ կրծատումներով ներկայացնում է յայոնի արձակագիր, Փարիզի քաղաքական հետազոտութիւնների ինստիտուտի դասախոս՝ Լուիզա Լամբրիչի յօդուածը, որը հրապարակուել է ֆրանսիական «Le Monde» պարբերականում.

«Սահմանադրական խորհրդի՝ ցեղասպանութիւնների ժխտումը քրէականացնելու օրինագիծը մերժելու վերջին որոշումը պատմական իրադարձութիւն է, որը խրաքանչիւր սուբիեկտի դէմ յանդիման է կանգնեցնելու իր գիտակցութեան կամ նոյնիսկ անգիտակցականութեան հետ:

Ինչ վերաբերում է ինձ, ապա այդ որոշումն ինձ լուրջ է թւում այն իմաստով, որ յանուն «կարծիքի ազատ արտայացման», իրաւաբանորէն հաւանութիւն է տրուում ժխտման բոլոր ձեւերին:

Իմկապէս, եթէ Սահմանադրական խորհուրդը տրամաբանորէն է դործում, ապա այդ որոշումը պէտք է ասիպէր մերժել նաեւ Գէյսոյի օրէնքը: Քանի որ խորհուրդը չի կարող միաժամանակ հրաժարուել այդ օրինագիծից եւ աջակցել ժխտումը դատապարտող մէկ այլ օրէնքի՝ չցուցաբերելով անհետեւողականութիւն ու անզամ հակառակութիւն:

Սահմանադրական խորհրդի որոշումը, իմ կարծիքով, հաստատում է ժխտողական պատմաբաններ Ռոբեր Ֆորիսոնի եւ Նոամ Հոմակու յաղթանակը՝ «Յանուն խոսքի ապատութեան»: Որքանով ինձ յայտնի է, պատմաբաններն ապատորէն չեն կարող ժխտել յամա փաստերը: Ընդհակառակը, պատմաբանները կոչուած են դրանք քննել հնարավորինս ճշգրիտ՝ վերականգնելով դրանց տրամաբա-

նութիւնը: Եթէ եւրոպացի հրեաների ոչնչացումը ինչ-որ բան փոխեց արեւմտեան պատմութեան մէջ, ապա հենց այդ հարցի առնչութեամբ պէտք է կարողանալ կշռադատել, թէ ինչ է նշանակում հանել սպաննելու արգելքը՝ ազատութիւն տալով ապակառուցողական ազդակներին:

Պէտք է ենթադրել, որ Սահմանադրական խորհրդի անդամները, որոնք պէտք է ապահովեն մերունիվերալ արժէքների պահպանումը, հոգեբանական առումով այս հարցը հաշուի չեն առել: Ամենայն հաւանականութեամբ, նրանք չեն հաշուարկել իրենց որոշման հնարաւոր հետեւանքները, որը թոյլ է տալու երիտասարդ սերնդին, գայթակղուելով գաղալին խցերի գոյութեան ժխտմամբ, հետագայում բարձրացան յայտարարել, իսկ ոմանք արդէն դա անում են, թէ ամէն ինչ հնարել են հրեաները եւ որ դա, ի վերջոց, «առասպել է»:

Ինձ համար ակնյայտ է, որ եթէ Գերմանիան համարձակուէր նման որոշում ընդունել, շատ ֆրանսիացիներ, ովքեր պատրաստ են դասեր տալու, կը վրդովիչն: Քանի որ Գէյսոյի օրէնքը դեռևս չեղեալ չի համարուել, յուսով էմ, այդ վրդովմունքը կը բարձրացնեն ֆրանսիացիները, ովքեր չեն ցանկանում պարել ժխտողական ֆրանսիացում, որի Սահմանադրական խորհրդը թոյլ է տուել ցեղասպանութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

Հնտրութիւնը, բնականաբար, դժուար է: Մերժելով այս օրինագիծը եւ պահպանելով Գէյսոյի օրէնքը՝ նշանակում է հասկացնել, որ հրեաների նկատմամբ յասուկ վերքերմունք է դրսեւորուում, եւ դա կարող է միայն սրել հակասեմիտիզմը»:

ԿՈՐՈՒՏՆԵՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՍԱՐԵԱՆ

Չուրջ 20 գիրքերու, որոնցմէ մի քանին արժանացած են մրցանակներու:

Պատմական եւ շահեկան աշխատութիւնն է Անդրանիկ Սարեանի «Պատմութիւն Զհարմահալ Գաւառու» հատորը, որ արժանացած է մրցանակի:

Միացեալ Նահանգներ հաստատուել յետոց, Անդրանիկ Սարեանը զերմ կապեր հաստատած է շատերու հետ: Գրած է բազմաթիւ հետաքրքրական յուշեր, որոնք սպուտած են մամուլի մէջ եւ արժա-

ապա ամսաթիւ թեհրանի «Ալիք» օրաթերթին, Պէտքութիւն մէջ լոյս տեսնող «Նախրի» շաբաթաթերթին, «Շիրակ» եւ «Անի» ամսագրերուն:

Աբագանի եւ թեհրանի մէջ մասնակցած է գրական, հասարակական միութիւններու աշխատանքներուն: Ամբողջ եօթը տասնամեակն աւելի աշխատակցած է Սփիտուքի համարեա բոլոր թերթերուն, գրական, պատմական, գրաքննադատական եւ յուշագրական արժեքաւոր յօդուածներով: Հեղինակ է

ԸՆԿ. ԱՐԹԻՆ (ԱՐԹՈ) ՓՈԼԱՏԵԱՆԻ ՄԱՐՅ

Մայիս 21, 1932 - Մարտ 11, 2012

Խոր ցաւով տեղեկացանք մահը, Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Աւտորալիոյ շրջանի հաւատաւոր անդամներն՝ Ընկ. Արթատեանի մահը, որ պատահած է Մարտ 11-ին, Սիտնիի մէջ:

Ստորեւ՝ Ընկերոց կենսագրական ամփոփ գիծերը:

Արթին (Արթօ) Փոլատեան ծնած է Գահիրէ (Եղիպատու) 1932-ին, եւ կանուխին կորսնցուցած է հայրը, որու պատճառաւ ընդհանուր պէտք է ապահովել արժէքների պահպանումը, հոգեբանական ապահովութիւն տալով ապակառուցողական ազդակներին:

Պէտք է ենթադրել, որ Սահմանադրական խորհրդի անդամներն որոշումը պատմական իրադարձութիւն է, որը խրաքանչիւր սուբիեկտի դէմ յանդիման է կանգնեցնելու իր գիտակցութեան կամ նոյնիսկ անգիտակցականութեան հետ:

Ինչ վերաբերում է ինձ, ապա այդ որոշումն ինձ լուրջ է թւում այն իմաստով, որ յանուն «կարծիքի ազատ արտայացման», իրաւաբանորէն հաւանութիւն է տրուում ժխտման բոլոր ձեւերին:

Իմկապէս, եթէ Սահմանադրական խորհրդի անդամները ակնյայտ է, պատմաբաններ ապատորէն չեն կարող ժխտել յամա փաստերը: Ընդհակառակը, պատմաբանները կոչուած են դրանք քննել հնարավորինս ճշգրիտ՝ վերքերմունքը կը պարձրացնեն ֆարձրագոյն մարմնին որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Աւտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործական ընկերութեան ժխտութիւնները դիմարկել որպէս պատմութեան մանրուք:

1967-ին, Ավտրալիա կը հաստատուի, ուր կը շարունակէ աշխատի Գահիրէի մէջ իր գործած միջազգային գեղագործա

ՀԱՅՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄ՝ ՍՈՒՐԻԱՑԻՆԵՐՈՒ ՑԱՒԾ

ՄԵԹՐՊԱՐԳԵՒ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Ամէն անձ, պատկանելիութեան ակնոցով կամ պարագայական անկիւնէ կը նայի կամ կը դիտէ իր շուրջ պատահած դէպքերն ու իրադաւութիւնները:

Հետեւաբար, Սուրիու ներկայ ցաւալի դէպքերու շումը Սուրիու դէպքերու նկատմամբ, այլազան կարծիք ու կեցուածք ունին սեփական հաշիւներով կողմնորոշուող ամէն երկրի կամ ազգի անձերն ու կողմերը:

5- Սուրիու մէջ Փոքրամասնութիւն նկատուող Քրիստոնեաներու զօրակցութիւնը (որոնց մէջ ի հարկէ հայը) փոքրամասնական «Ալառու» համայնքի Պաշար Ասատեան իշխանութեան հետ :

Մեր ՄԱՐԴՈՒ կարծիքի կազմաւրման մէջ մէծ դեր ունին կամ պէտք է ունենան հետեւեալ ազգակները:

1- Ամերիկայի եւ Եւրոպայի կասկածելի բարեկամութիւնն ու ամսատելի կեցուածքը Արաք ազատատենչ ժողովուրդներու նկատմամբ, Պենկապին (Լիպիա) կոսորածէ փրկելով եւ Հոմսի (Սուրիա) կործանումը դիտելով:

2- Խորացէլի աթոմական ուումբեր ունենալը աշխարհի կողմէ նիւթ չզառնալով, եւ իրանի աթոմական ուժանիւթ ունենալը աշխարհի դէմ վտանգ նկատուելով:

3- Նասրալլա (Հըզպալլա, Լիբանան) - Ասատ (Սուրիա) - Մալիքի (Իրաք) - Ահմատինաժատատիրան (Քարուեակի Շիհիթ համայնքին պատկանելիութիւնը, ընդդէմ Հարիրի (Լիբանան) - Հակա-Ասատուժեր (Սուրիա) - Ապտալլա թագաւոր (Մէտութէ) - էրտողան (Թուրքիա) քարբեակի Սիննի համայնքի պատկանելիութեան, եւ այդ հակառակութեան քաղաքա-կրօնական զգուելի դէմքն ու բնոյթը:

4- Սուրիու Պասա մենատէր իշխանութեան քառասուն (40) տարիէ աւելի բոնապետութիւնը, եւ անոր սարսափ ազդող գաղտնի գործակալութեան՝ «Մուխապարաթ»-ի անընդունելի գործելակերպը: Ասատի իշխանութեան բարեկաման կամ անընդունելի գործելակերպը: Ասատի իշխանութեան բարեկարգութիւններ մտցնելու տրամադրութիւնը, վերջերս քուէարկուած նոր սահմանադրութեան կիրարկում:

5- Լիբանանի մէջ Սուրիական գրաւումի տակ (1990-2005) Լիբանանցիներու կրած անպատուաբեր կեանքի եւ սոորնացումի ենթարկուած փորձառութիւնը, Սուրիա տարուած ու բանտարկուած հազարաւոր լիբանանցիներու անյատ ճակատագիրը, եւ Ռաֆիք Հարիրին սկսեալ բոլոր ազատատենչ լիբանանցի յայտնի ղեկավար գործիչներու ահաբեկումը:

Ուրեմն, ինչպէս դէպքուուի Սուրիու հարցով, երբ այսքան նկատի առնուելիք ազգային եւ մարդկային կարծիք կազմաւորող ազդակներ կան: Պատասխանը պէտք:

Է գոնէ ընթերցողը, անսալով իր թէ ազգային եւ թէ ալ մարդկային համոզումներուն եւ զգացումներուն, նախընտրութիւն տալով իր աւելի կամ նուազ կշորդ հայկականութեան կամ մարդկայնականութեան: Եթէ որպէս ՀԱՅ կողմէ կ'ուզենք ըլլալ, բնական է որ հայուշանութեան գոյատեւումը ուղենք: Եթէ որպէս ՄԱՐԴ կողմէ կ'ուզենք ըլլալ, բնական է որ մարդկային արժէքներ ուսնակոխող եւ ազատատենչ ցանքներ ահաբեկութեամբ լուցնող կողմերու դէմ դէպքուինք, եւ թէ որպէս ՀԱՅ եւ որպէս ՄԱՐԴ չափաւոր դիրքորոշումով կողմէ կ'ուզենք ըլլալ, բնական է որ ազատատենչ սուրիացիներու եւ Պաշար Ասատի բռնապետութեան միջեւ բարեկոխուած իշխանութեան մը կամ պորթկուածին պատճառաւ: Անշուշտ ոչ: Քանակուորդ դարու Արաք աշխարհի մենատիրութիւնները ամէնքն ալ Արեւմուտքի ուղղակի կամ անուղղակի շահերու գործակատարներն էին: Ամէնքն ալ իշխանազրկուեցան իրենց ժողովուրդներու ատելութեան կամ պորթկուածին պատճառաւ: Փոփոխութեան կարքը կեցած է այսօր Սուրիու սեմին, ուր կը փափաքինք տեսնել քաղաքակիրթիշխանափոխութիւն, որ Պաշար Ասատի իշխանութեան կոտսայ ժողովրդափար կերպարով շարունակութիւն, ապա թէ ոչ, պատուաբեր ելք եմէնի նախազահ Սալէհի օրինակով: Սուրիու ցաւը, ցաւն է հայուն: Ամէն հայ մտայուզ է Սուրիահայու ալեկոծ ներկայի վիճակով եւ անոր անորու ազգակայի մղամանջով: Լիբանանահայութիւնը մէծ թիւ կորմնցուց քանի մը տասնամեակներ առաջ պատահած Լիբանանեան քաղաքացիական պատերազմին պատճառաւ: Սուրիահայութիւնն ալ, այսօր, լիբանանահայութեան օրինակին հետեւլով, աւելի պատահով կեանքի հեռանկարով, կրնայ արտագաղթել եւ մէծ թիւ կորմնցնել: Փափաքի պիտի ըլլար տեսնել հայենի ղեկավարութեան եւ ափիւուքահայ մեծահարուստներու միջեւ գործակութիւնը ծիրացէլի օրինակով(որ մէր ափիւուքահայ անապահով երկիրներէն դուրս արտագաղթող ընտանիքներուն ընծացէր տուն ու տեղ հայրենիքի մէջ: Ամերիկեան կամ Գանատական գեսապանութեան առաջնակ առաջնակ վիզացի մուրացկան չդարձնենք մէր Սուրիահայ եղայրակներու կողմերու կողմէ կողմէ կաշկանդեն: Ամենայնդէպս, սիսալ է եւ արդար չէ ըսել թէ Սուրիու կամ Արաքական երկիրներու մէջ պատահած ժողովրդափային պորթկուածիրը Արեւմուտքի կողմէ

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900
Los Angeles, CA 90048

805 East Broadway
Glendale, CA 91205

300 N. Lake Ave. Suite 500
Pasadena, CA 91101

- Life Insurance

- Estate Planning

- Workman's Compensation

- Health Insurance

- Will & Living Trust

- Employee Benefits

- Group & Individual

- Full Annual Review

- Annuity

- Long Term Care

- Mortgage Protection

- IRA

- Disability

- College Planning

- 401K & 403B

Seniors 65 & Up

Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեղութիւն հայրենի տուն շնորհել:

հրահրուած են: Արեւմուտքը թէեւ լւա անուն չունի արեւմտեան դաւդրութիւններու վիրաւոր Միջն Արեւելքի ժողովուրդներուն մօտ, սակայն ազատատենչ եւ պատուաբեր ապրելաձեւ վնասուող Սուրիացին կամ Արաքը, անկասկած որ իր պատիւն ու արժանապատութիւնը պատահած պարագայի գերազանց ամառալու վիճակի մէջ Արդեօ՞ք Թրքական բռնատիրութեան դէմ պայքարի դրօշ պարզած հայ ֆէտային եւրոպայի կամ Ռուսիու շամար կրուող գործիք կամ խաղալի՞ք դառնալու տկարական արդերքը կը պատկերացնէր այն ատեն, կամ արդեօք բոլոր պատահած պարագայի գործիքները եւ այսօր կամ կողմերու ցուցմունքներուն: Անշուշտ ոչ: Քանակուորդ դարու Արաք աշխարհի մենատիրութիւնները ամէնքն ալ Արեւմուտքի մղամանջով: Ամէնքն ալ իշխանազրկուեցան իրենց ժողովուրդներու ատելութեան կամ պորթկուածին պատճառաւ: Փոփոխութեան կարքը կեցած է այսօր Սուրիու սեմին, ուր կը փափաքինք տեսնել քաղաքակիրթիւն, որ Պաշար Ասատի իշխանութեան կոտսայ ժողովրդափար կերպարով շարունակութիւնները ամէնքն ալ, այսօր, լիբանանայութեան օրինակին հետեւլով, աւելի պատահով կեանքի հեռանկարով, կրնայ արտագաղթել եւ մէծ թիւ կորմնցնել: Փափաքի պիտի ըլլար տեսնել հայենի ղեկավարութեան եւ ափիւուքահայ մեծահարուստներու միջեւ գործակութիւնը ծիրացէլի օրինակով(որ մէր ափիւուքահայ անապահով երկիրներէն դուրս արտագաղթող ընտանիքներուն ընծացէր տուն ու տեղ հայրենիքի մէջ: Ամերիկեան կամ Գանատական գեսապանութեան առաջնակ առաջնակ վիզացի մուրացկան չդարձնենք մէր Սուրիահայ եղայրակներու կողմերու կողմէ կողմէ կաշկանդեն: Ամենայնդէպս, սիսալ է եւ արդար չէ ըսել թէ Սուրիու կամ Արաքական երկիրներու մէջ պատահած ժողովրդափային պորթկուածիրը Արեւմուտքի կողմէ

massis Weekly

Volume 32, No. 09

Saturday, MARCH 17, 2012

President Sarkozy Vows to Introduce New Armenian Genocide Bill

Arsene Tchakarian and President Nicolas Sarkozy

PARIS -- French President Nicolas Sarkozy on Wednesday met with representatives of French-Armenian organizations in an event dedicated to Arsene Tchakarian, 95, the last survivor of the Manouchian resistance group, who fought against occupying Nazi German forces during World War II. Tchakarian was awarded with the medal of Officer of the Legion of Honor by President Sarkozy at the Elysee Palace gathering. The event brought together Armenia's Ambassador to France, Vigen Chitekyan; Hauts-de-Seine Department Council Chairman, Patrick Devedjian; film pro-

ducer Alain Terzian; world-renowned singer Charles Aznavour's impresario, Levon Sayan; and others.

Prior to the ceremony while meeting with representatives of the Coordination Council of Armenian Organizations of France, Sarkozy reconfirmed his commitment to introduce a new bill that criminalizes the denial of genocides, including the Armenian Genocide. He stressed that he will introduce this law proposal once he is reelected president.

"Despite the decision of the Con-

Continued on page 3

USC Institute of Armenian Studies Gala Event Launched to Preserve Armenian Genocide Survivors Voices

LOS ANGELES -- "Don't Let Their Voices Be Forgotten" is the message that the USC Institute of Armenian Studies' Leadership Council is sending as it invites a cross section of highly respected community leaders and benefactors to a gala banquet on April 15, 2012, in honor of the USC Shoah Foundation Institute for championing the Armenian Genocide Digitization Project.

lection in the Armenian Genocide Digitization Project.

Hagopian's interviews with survivors and eyewitnesses to the Armenian Genocide, filmed around the world, cover the broad landscape of Armenians living in Anatolia (mainly Eastern Turkey) before they were deported and massacred in 1915. The interviews include survivors from Adabazar, Eskisehir, Kharpert, Konia, Sivas, Urfa, Aintab, Marash, Malatia, Dickranagerd, Erzeroum, Van, Bitlis, Smyrna, Erzingan, Musa Dagh,

Continued on page 3

Senators Robert Menendez and Mark Kirk to Introduce Armenian Genocide Resolution

Senators Robert Menendez Mark Kirk

WASHINGTON, DC -- Senator Robert Menendez (D-NJ), a long-time champion of Armenian issues and powerful voice for justice, along with Senator Mark Kirk (R-IL), who previously served as Co-Chair of the Armenian Caucus during his tenure in the House of Representatives (House), urged their colleagues to cosponsor a new Armenian Genocide Resolution today.

The Senate Armenian Genocide Resolution, which will be officially introduced later this month, is similar

to the House version, and adds a key finding from the 1951 U.S. filing before the International Court of Justice concerning the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. Specifically, the document highlighted the fact that "the Roman persecution of the Christians, the Turkish massacre of Armenians, the extermination of millions of Jews and Poles by the Nazis are outstanding

Continued on page 4

Sarkisian Claims Policy Successes, Promises 'Change'

Serzh Sarkisian addressing Republican party congress

YEREVAN (RFE/RL) -- President Serzh Sarkisian effectively kicked off the parliamentary election campaign of his Republican Party (HHK) at the weekend with a pledge to radically "transform" Armenia's political and socioeconomic systems.

In an hour-long speech at a party congress in Yerevan, Sarkisian also insisted that he and the HHK have done a good job of governing the country in the last five years. He at the same time acknowledged widespread public cynicism about the state of affairs there.

"We need changes," he told more

than 1,000 congress delegates. "We, all of us together are the ones to implement these changes through the experience and leadership of the Republican Party."

"Let's believe to be able to change us and our country," he said. "Let's change our mentality and attitude toward the state of Armenia. Let's change our behavior on the streets, at the workplace, in the university. Let's change people who are not in their right place. Let's change laws if they

Continued on page 2

Taner Akcam: Lives of Armenians in Turkey are in Danger

ISTANBUL -- The Turkish authorities assisted in the anti-Armenian demonstration, which was held in Istanbul's Taksim Square on February 26 and under the pretense of commemorating the Khojaly incidents, the renowned Turkish historian Taner Akcam said in an interview with *Taraf* daily of Turkey.

Akcam also noted that there were anti-Armenian slogans even before the actual demonstration.

"Large posters that read: 'Don't believe in the Armenian lies!' were posted in Istanbul streets continuously for ten days. Subsequently, the instilling of enmity toward the Armenians was spread during demonstration itself, in which partook the Minister of Internal Affairs.

I ask PM [Recep Tayyip] Erdogan: if 'Don't believe in the Turkish lies!' was to be written on large posters in the streets and subways in Germany, [or] the US, what would Erdogan have said? What would the newspapers supporting the Turkish authorities say? There always are racist, nationalistic currents in Turkey, but they had not presented themselves such openly prior

Turkish historian Taner Akcam

to the Taksim demonstration.

The meaning of the Khojaly remembrance demonstration was that the Armenian citizens of Turkey have no security of life. They do not, because there exists such Minister of Internal Affairs who states that the spilled blood will not remain on the ground.

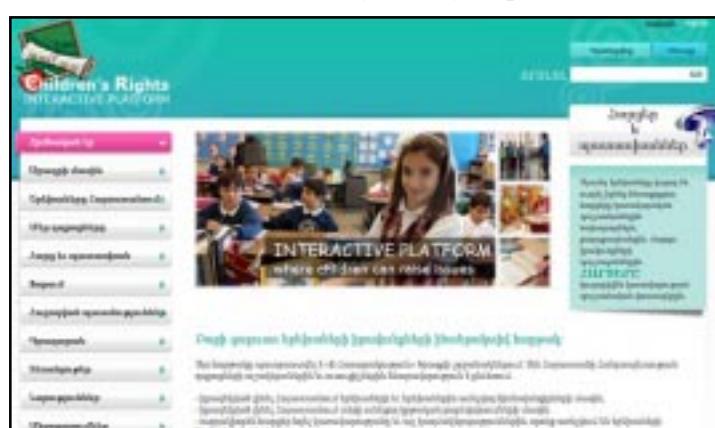
The 100th anniversary of the Armenian Genocide is approaching, and the Turkish authorities carried out this demonstration against it. With this, the Turkish authorities said: 'If you bother me, I will provoke Turkey's nationalists with Khojaly.' Azerbaijani companies likewise financially assisted in holding the demonstration," Taner Akcam said.

"I" is for Internet: Platform Launched to Help Students Stay Connected

By Gohar Abrahamyan
ArmeniaNow.com

The presentation of the first Internet website planned to motivate schoolchildren's web activity took place in Yerevan on Wednesday. The website will give both teachers and students an opportunity to be more informed.

The www.ashakert.am interactive platform created by the United Nations Children's Fund (UNICEF) and Junior Achievement of Armenia educational NGO is, first of all, designed for members of student councils created at all schools throughout Armenia, aiming to promote the councils' activities in the spheres related to children's defense and their participation in web activities.

children," Manukyan says.

Chairman of the student council of Yerevan School 125, student of the ninth grade Edgar Bakhshyan highly appreciates the existence of such a website, and believes that it is a suitable platform for releasing information about their school, as well as for enlarging connections.

"This way we will manage to establish connections with the student councils of different schools. We will have a chance to exchange our viewpoints, to refresh the pages about our school, as well as to report about the significant events which take place in our school," Edgar says.

"The website gives schoolchildren an unprecedented opportunity, because it not only gives children a chance to express their viewpoints, ideas, to post photos and information about different events, but also to voice their problems and to address their concerns and suggestions to the decision makers [ministries of Armenia, National Assembly, Ombudsman Office]," says Andranik Martirosyan, deputy chairman of Junior Achievement of Armenia NGO.

Thirty secondary and high schools in Gyumri, Vanadzor and Yerevan are included in the first phase of the program. Fifteen students and

one teacher from each school are involved in the first phase and have created the personal pages of their schools.

Anush Manukyan, teacher of Informatics at Yerevan School 132, says that students from their school's eighth and ninth grades are included in the program (the subject of Informatics is taught in Armenia from the sixth grade).

"Children are very much inspired with the program. They have already started collecting materials to be posted on the website. I believe that such an activity is very important for school-

British Experts Assess the Armenian and Azerbaijani Armies

LONDON -- The London International Institute for Strategic Studies has published the report on "Military Balance 2012," in which it analyzes the state of Armenian and Azerbaijani armies.

"Armenian Armed Forces are mostly concentrated on the defense of own territories because of the conflict with Azerbaijan. Thought Armenian military doctrine has mostly Russian influence, various programs which are held abroad also help them get experience," the British experts say.

The document mentions that the air forces of Armenia mainly deal with settlement of technical issues and the defense of the air space is implemented

by the Military Aircraft of Russia through the air base located in Armenia.

As for the Azerbaijani army, the British experts note that "although the military expenses continue to grow thanks to oil revenues and the Azerbaijani army has obtained new kinds of up-to-date weapons, like "C-300" systems, these achievements do not affect the efficiency of the Azerbaijani armed forces."

The experts consider that Azerbaijani Army must overcome the Soviet system. "Despite the fact Azerbaijani Army has ties with Turkish Army, there are still many problems there."

Sarkisian Claims Policy Successes

Continued from page 1

are far from being perfect. Let's change the culture of internal political struggle."

Sarkisian claimed that his political team has already effected positive changes in Armenia since winning the last parliamentary elections in 2007. "For five years running, we have bolstered our statehood, enhanced its defense capacity and level of flexibility," he said. "And that is true for all main policy areas."

The president spent a considerable part of his speech defending his administration's economic track record against relentless opposition criticism. Citing official economic data, he argued that Armenia's GDP per capita and average monthly wage have soared by more than 60 percent since 2006 despite the 2008-2009 global recession that hit the Armenian economy hard. The Armenian government has also significantly improved tax collection and the investment climate in the country, he said.

Sarkisian went on to claim that government policies have enabled businesses to not only recreate thousands jobs lost in the recession but also hire another 18,000 people. But he made no mention of the official poverty rate which rose from about 24 percent in 2008 to 36 percent in 2010. A government survey released last year suggested that more than 40 percent of Armenian children live below the official poverty line.

"We need economic development as much as economic growth, probably even more," continued Sarkisian. "Economic growth will not solve our problems if it is not based on the creation of the new areas of economy, new types of

activities, new enterprises, production of new goods and services." That, he said, requires "changes and modernization in the governance and administration mechanisms."

In that regard, Sarkisian deplored the domestic "atmosphere of pessimism and despair," saying that the situation in the country is much better than many Armenians think. "Who gave us the right to discredit our country and castigate ourselves?" he said.

Predictably, opposition representatives brushed aside Sarkisian's pre-election statements on Monday. "This was an absolutely empty speech," said Levon Zurabian of the main opposition Armenian National Congress (HAK). "Their slogan is especially pathetic. This is the first case in the history of humankind where authorities who have been in power for four years call for change."

"They are the ones who have rigged elections, built this corrupt and kleptocratic system, destroyed popular faith in morality and made embezzlement of public resources the norm," Zurabian told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am) "It's amazing that they are now trying to teach us lessons of morality."

The HHK congress came less than a month before the official start of campaigning for the May 6 parliamentary elections. HHK representatives made clear earlier this year that the ruling party intends to win the vote by a landslide and at the same time ensure its proper conduct. The HAK and other opposition groups portray this as further proof that the authorities are planning massive vote rigging.

Sarkisian slammed the opposition allegations in his speech.

Book Review:**Helene Pilibosian Adapts Her Armenian-American Exploits to Literature**

Dr. Mary A. Papazian, newly appointed President of Southern Connecticut State University, wrote the following review in Journal of the Society for Armenian Studies, Volume 19:2, which is here reprinted with the permission of the editors.

In 'My Literary Profile: A Memoir', Helene Pilibosian, long-time editor of The Armenian Mirror-Spectator, has written a personal and intimate memoir in which she charts her own literary development over the course of a full and active lifetime. Some of what she tells will be familiar to her readers; other details of her personal experiences and development will surprise all but her closest friends.

The daughter of genocide survivors and of the first generation born in America, Pilibosian looks back on her life growing up in Watertown, Massachusetts. Coming of age in the middle of the last century, she expresses multiple threads of influence, from the emerging Armenian community in Watertown to her experiences as a student in the Harvard Extension School, her mature years as a wife and mother, and finally to her evolution in her later years as a writer and poet who is constantly seeking her voice, which is another word for her own self-identity. Pilibosian's "literary memoir," which she publishes through a micro-press, Ohan Press, that she established with her husband Hagop, is the story of her life, and in it her attempt to understand the influences that led to her growing identification as a poet and writer. This story of self-discovery and growth is clear, direct and honest. . . and it is a story that reminds us that we need never stop

learning and developing.

Narrating her story more or less chronologically, Pilibosian begins with her early years as "the second daughter of Khachadoor or Archie and Yeghsa or Elizabeth Pilibosian" (p. 1). In the very way she represents her parents through their dual Armenian and American names, Pilibosian underscores her own duality as a representative of the first generation of hyphenated Armenian-Americans growing up under the influence of the stories of the generation of genocide survivors. Her efforts to understand and interpret this duality underlie the entire narrative, as do her efforts to place her experiences within the American cultural development of the twentieth century. The tension between the two strands is more acute in the years before her long and seemingly fulfilling marriage to Hagop Sarkissian, an immigrant from the vibrant Armenian community in Beirut, Lebanon, who enabled Helene to bridge the gap between her two worlds.

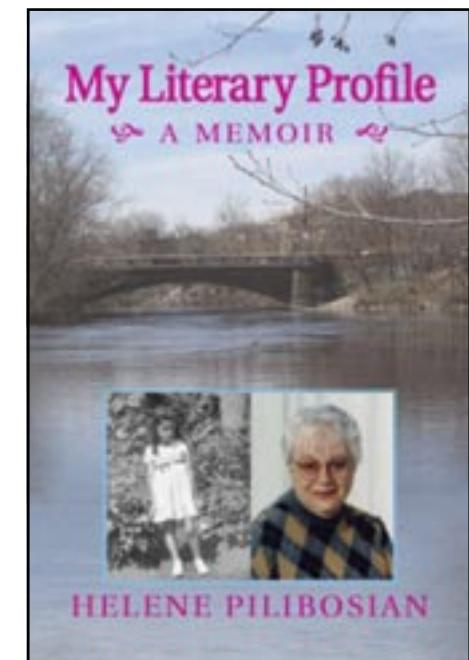
Pilibosian's early years were typical of that of many immigrant Armenians—and indeed many immigrant Americans from many other cultures and countries—in the first half of the twentieth century. And thus in its particulars, her memoir exudes a kind of universality. She tells the story of her father's survival during the Armenian Genocide, where "On the death march he had been taken from his mother, his brother and his two sisters by a Kurd who sold him to another Kurd for a goat" (p. 4). He escaped this captivity four years later and fled to an orphanage in Aleppo, Syria. Ultimately, he came to America, joining his father in Whitinsville, Massachusetts, and set out to make a life for himself. An important step in establishing himself

in the new world was his marriage following a "courtship by mail" to Yeghsa Haboian, a young Armenian woman who had settled in Gardanne, France.

Although she spends some time telling her parents' moving stories of survival and renewal, Pilibosian's story is not primarily a story of the Armenian Genocide, nor of the experiences of those who would survive the tragedy. In fact, while the book contributes to the growing body of survivor literature, it is primarily the story of the next generation. She, a child of survivors, provides the details of the genocide to lay the foundation to explain her own experiences and those of other members of the next generation and the communities they built. In this way, this essay more aptly shares in the tradition of Peter Balakian's *Black Dog of Fate* (1997), among others.

While many figures wander in and out of the narrative . . . from friends and family members, to teachers, professors, and even intellectual figures whom Pilibosian came to know not in person but through their writings, the story really is about Pilibosian herself. The many quotations from authors, artists, writers, teachers and thinkers, such as Arshile Gorky, Professor Howard Mumford Jones, the poet Paul Engle, that she presents provide a taste of those who influenced her intellectual and artistic life. Pilibosian came to know many of these individuals while she was a student studying humanities at the Harvard Extension School. Others were leading Armenian intellectual figures whom she met while traveling with her husband to his native Lebanon or in Europe to visit family members and fellow Armenians. Still others were caregivers, psychologists, and physicians who supported her through a nervous breakdown in her twenties and through other health issues later in her life.

In writing this memoir, Pilibosian bares her deepest secrets. She tells the story of her struggles with depression, as well as the shock treatments she

underwent, her weeks in hospitals under the care of a psychiatrist, her cardiac arrest and near death, with honesty and forthrightness. These are stories that many would want to keep hidden, and, I would bet, many of her Armenian readers never knew of them. Yet Pilibosian sees them as critical to her intellectual and emotional development as a person and a poet. And thus she shares them in an honest, direct, and unapologetic style. These things happened to her—and thus they shaped her.

What strikes the reader throughout the narrative is the love and support Pilibosian received throughout her life—especially from her husband—that enabled her to overcome these challenges and lead a productive and prosperous life, one in which she never ceased exploring the world of ideas and emotions, and one in which she never stopped giving. While this memoir is clearly her story, it is in no way self-centered or narcissistic. Rather, it strikes this reader as an honest attempt at self-understanding, and one that she hopes will provide strength, comfort, and encouragement to those who read her work . . . whether in the form of this personal narrative or through her several volumes of poetry. It is, ultimately, a story of survival and healing made possible by love and the transformative quality of poetry.

(Ohan Press website <http://home.comcast.net/~hsarkiss>, contact Helene Pilibosian at hsarkiss@comcast.net)

USC Institute of Armenian Studies Gala Event

Continued from page 1

Kessab, Shabin Karahisar, Gurun, Sepastia, Banderma, Yozgat, Everek, Hadjin, Zeitoun, Amassia and Kutahya.

Savay Tufenkian's, Hacob Shirvanian's and Kosti Shirvanian's mother, Verjin Shirvanian, who was from Van, is one of the survivors Hagopian filmed whose voice shall not be forgotten. Flora Dunaians' aunt Hripsime Kamalian of Banderma is another. Rosemarie and Paul Kalemkarian Sr's mother Siran Danelian of Marash is another. Gabriel Aslanian's grandfather Yervant Derentz of Aintab is another. Lydia and Michael Minassian's parents, Armenak and Araxie Ajemian, are yet two more voices who shall not be forgotten.

The goal of the USC Institute of Armenian Studies' Leadership Council is to bring together digital copies of all of the collections of interviews with Armenian Genocide survivors and eyewitnesses, essentially creating what may become the largest archive of Armenian Genocide eyewitness interviews.

In addition to honoring the USC Shoah Foundation Institute on April 15, the USC Institute of Armenian Studies' Leadership Council will salute

the late humanitarian Armin T. Wegner and the late Armenian Film Foundation founder and documentary filmmaker J. Michael Hagopian.

A German with a doctorate in law, Wegner served as a volunteer nurse during World War I. Witnessing the massacre of Armenians in 1915, he took the haunting photographs that today stand as a reminder of the heinous crimes of the Ottoman Turks. His work documenting the horrors of the Armenian Genocide and, subsequently, his open letter to Adolf Hitler denouncing the persecution of the Jews has made him a human rights hero.

Hagopian's first filmed interview with a witness to the Armenian Genocide was with Wegner, in 1966. That interview is one of the 400 survivor and eyewitness testimonies that will be included in the USC Shoah Foundation Institute's Visual History Archive.

The USC Institute of Armenian Studies' Leadership Council continues to play a primary role in bringing together and enhancing the Armenian community. Ads have been placed in all Armenian community newspapers in Southern California, and invitations and press kits were mailed before the close of February.

stitutional Council, I am not resigned. The Armenian community, like others, has the right to be protected against [genocide] denialism by the law," Sarkozy told about 100 prominent members of France's Armenian community during an award ceremony late on Wednesday.

"So I have asked the government to prepare a new text. I can assure you of my desire to push it through, and I renew this solemn pledge in front of you," he said in a speech at the presidential Elysee Palace in Paris.

"To all you whose families were decimated by an absolutely planned extermination, to all you who regard

Sarkozy Vows to Introduce New Armenian Genocide Bill

Continued from page 1

today as a threat the obstinate [Turkish] denialism turned into state policy, I want to tell that France is on your side to refuse, to fight and to suppress the unacceptable," Sarkozy added.

Sarkozy first pledged to again try to criminalize Armenian Genocide denial just hours after the French court ruled on February 28 that the controversial bill infringes on the constitutionally guaranteed freedom of expression.

Sarkozy's UMP party cautioned afterwards that a new bill will not be put forward before June because of France's upcoming presidential and parliamentary elections. The French National Assembly has already completed its tenure for that reason.

Noted Scholar Joyce Apsel Appointed Course Director of Zoryan's Genocide and Human Rights University Program

TORONTO -- Prof. Joyce Apsel has been appointed Course Director of the Genocide and Human Rights University Program ("GHRUP") by the Program Development Committee. The program is held annually in partnership by the International Institute for Genocide and Human Rights Studies ("IIGHRS") (A Division of the Zoryan Institute) and the University of Toronto. Greg Sarkissian, President of the Academic Board of the IIGHRS and Director of the Program made the announcement, explaining, "Dr. Apsel is a distinguished scholar, a Master Teacher, and brings tremendous experience to overseeing the implementation of the course in the classroom. Students have described her with such comments as, 'Prof. Apsel was wonderful,' and 'Apsel was an excellent professor.' I heartily agree."

Joyce Apsel teaches Humanities in the Liberal Studies Program of the College of Arts & Sciences at New York University, where she has taught a series of seminars on Genocide and Human Rights over the last decade. She is a recipient of the NYU Distinguished Teaching Award (2008-2009). She is currently President of the Institute for the Study of Genocide and a past president of the International Association of Genocide Scholars. She is also director of RightsWorks International, established in 1999 to promote peace, human rights and genocide education around the world.

In reflecting on her new role, Prof. Apsel said, "For the past ten years, Roger Smith has served as a model teacher, Director of the GHRUP and on-site summer course director. Hence, with my appointment as Course Director of the 2012 GHRUP, I plan to build on his example and foundation by continuing his engaged pedagogy, weaving together disparate themes and case studies, as well as integrating guest lecturers and students to create a meaningful dialogue and learning environment. For the last eight years, I have participated in the GHRUP summer program as a specialist teaching sections about the history and complexity of human rights and humanitarianism and links with genocide, as well as an earlier module on teaching

Prof. Joyce Apsel

about genocide.

"The program provides a unique curriculum opportunity for students and reflects the continuing need to write into the curriculum events that have all too long been ignored or diminished and still may be denied. In this respect, study of the Armenian Genocide and its denial provides a powerful example. As new archives open up world-wide and new research is carried out, careful examination of issues of genocide and human rights provides a crucial lens to understand mass atrocities and to develop strategies toward prevention and rebuilding communities in the aftermath of severe human rights violations. I am pleased to have the opportunity to be on-site course director of the 2012 GHRUP summer program and welcome students of different backgrounds, training and voices to apply and become part of this unique learning experience.

The Genocide and Human Rights University Program reflects my own commitment to the importance of education and research on these important themes."

The GHRUP combines theory with a look at specific case studies and explores major themes, allowing students to not only learn about the intricacies of genocide studies, but also to begin recognizing patterns as preventable stages of genocide. The comparative nature of the program encourages students to draw their own parallels between the various cases and fosters stimulating classroom discussion.

www.genocidestudies.org/GHRUP

Senators Robert Menendez and Mark Kirk

Continued from page 1

examples of the crime of genocide."

The Senate action comes as Senators Scott Brown, Dianne Feinstein (D-CA), and Mark Kirk introduced legislation, S.Res.392, on the protection of religious property and minorities in Turkey. Their effort builds on last year's successful House passage of similar legislation.

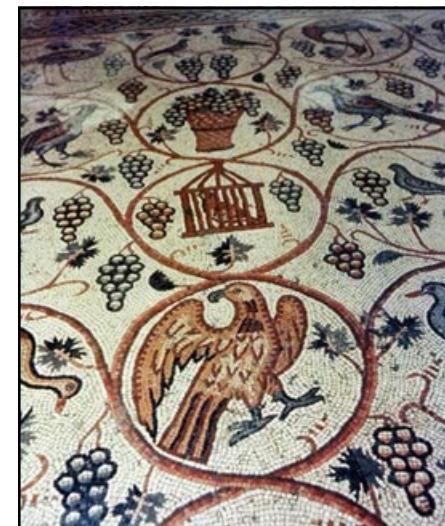
Menendez told the Assembly: "Only when history's darkest hours are acknowledged and understood can we truly learn from the lessons of the past and build a peaceful future. With the 100th anniversary of the Armenian Genocide approaching in 2015 and few survivors remaining, we must strengthen our resolve to unequivocally affirm the Armenian Genocide."

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

Prof. Terian to Lecture on Newly-Discovered Armenian Mosaics in Jerusalem

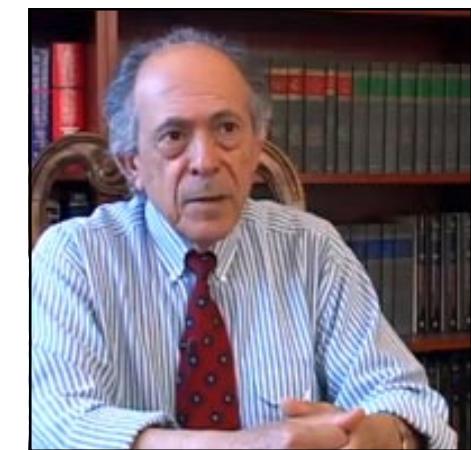
NEW YORK -- Professor Abraham Terian will present a lecture on a newly-discovered Armenian mosaic on the Mount of Olives in Jerusalem. The mosaic, which has been dated to the sixth century at the latest, is significant because it sheds light on the role of Armenians, their churches, monasteries and other activities in ancient

The exquisite sixth-century Armenian mosaic near Damascus Gate in Jerusalem

Jerusalem.

Dr. Terian, who grew up in Jerusalem and was an archaeologist before he became a theologian, will relate the latest discoveries to those known for more than a century, and will comment on their artistic, religious and paleographic significance.

Professor Abraham Terian

The lecture will take place at the Armenian Church St. Vartan Cathedral in New York on Thursday, March 22 at 7:30PM.

The new finding is also highly significant because the mosaic contains a short inscription which is among the oldest surviving examples of Armenian writing anywhere.

The finding was published in a recent issue of the Israel Exploration Journal.

Dr. Terian is Professor Emeritus of Armenian Theology and Patristics at St. Nersess Armenian Seminary and a member of the Academy of Sciences of the Republic of Armenia. He is an internationally renowned expert in Armenian history, Christian culture and theology.

The lecture is free and open to the public.

Armen Orujyan Ph.D., Appointed As Co-Chairman of the UN-GAID

On Tuesday, March 13, 2012, the United Nations Secretary-General Ban Ki-moon appointed Armen Orujyan Ph.D., as co-Chairman of the UN Global Alliance for Information Communication Technology and Development (GAID).

The Alliance responds to the need and demand for an inclusive global forum and platform for cross-sectoral policy dialogue on the use of Information Communication Technology (ICT) for enhancing the achievement of internationally agreed development goals, notably the reduction of poverty.

Dr. Orujyan is Founder and Chairman of the Board of Athgo Corporation, a US nonprofit organization since 1999. For over a decade, Armen has been developing and providing technology driven entrepreneurial platforms for young people around the world and powering individuals by creating opportunities to self-organize and succeed with minimal resources and options.

Focusing on his expertise in entrepreneurship and his proprietary Four Pillars to Success enterprise development methodology, Armen has built support among the Fortune 100 firms and cultivated partnerships with leading academic institutions, governments, and the United Nations system to advance entrepreneurial opportunity for young people around the world. Under his leadership, Athgo has developed and is managing a strong network of over 100,000 young people from over 100 countries, built programs that have directly enriched over 4,000 students and young

Armen Orujyan

entrepreneurs, and has been awarded consultative statuses with the UN Economic and Social Council and the UN Department of Public Information.

Dr. Orujyan has served as a consultant for various US political campaigns, including Presidential, and remains involved in many national and international contests.

Dr. Orujyan is frequently invited to present at international conferences on issues involving sustainability through constructive entrepreneurship, gender equality in socio-economic development, and ICT in UN MDGs. An avid chess player, Armen earned his Bachelor of Arts degree with Honors in Political Science from UCLA and received his Master of Arts degree as well as PhD from School of Politics and Economics at Claremont Graduate University in California.

«ԱՆԻՆ ԱՅՍՔԱՆ ԱՕՏ, ԱՆԻՆ ՇԱՏ ՀԵՌՈՒ»

ԼԵՆԱՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Պատմական Անիի հիմնադրութեան 1050 Ամեակն է:

Անին իր հազարումէկ եկեղեցիներով պատմական Հայաստանի ամենէն հռչակաւոր մայրաքաղաքներէն է՝ իր անգերազանցելի պատմա-մշակութային հարասութիւններով:

Դարերու ընթացքին տեղի ունեցած պատերազմները, բռնագրաւումները եւ ապիտակ ցեղասպանութիւնը կանխալզիլած են Անի քաղաքի գաղտնիքներու բացայալումը եւ մօտէն երթալ եւ ծանօթանալու առիթները շատ քիչեր միայն ունեցած են:

2004-ին Միասաք Քէլչեան առաջին անգամ ըլլալով ներկայացնելէ ետք Անիի Հազար ու Մէկ եկեղեցիներու մասին իր պատրաստած պրապտումները. 2005-ին ան անձամբ կ'ուղղուի Անիի շրջանը, աւելի մօտէն ծանօթանալու Հա-

«Անին այսքան մօտ, բայց այդքան հեռու....»:

Իսկ եթէ պէտք է Միասաք Քէլչեանի այս հմուտ եւ խրոխտքային, հայրենամէր արարքին եւ այս մեծ աշխատանքին ուղենք զնահատական մը տալ, հաստատ կը մնանք անզօր....:

Երբ համացանցի միջոցաւ հարց առուի Պր. Քէլչեանին իր վերջին շրջանի աշխատանքներուն մասին, վերջերս թուրքերու նպատակներուն հայերու մասին տեսաերիզներ պատրաստելու եւ անձնապէս ամէն մէկ հայ անհատէ իր ակնկալիքի մասին, ան անկեղծօրէն պատասխանեց ըսելով. -

«Մէնք այնպիսի արժէքներ ունինք, որոնց մասին կարելի չէ չ'անդրադառնալ կամ լուռ մնալ: Պատմութեան մէջ էջեր ունինք որ մոռցուած են եւ անտեսուած: Իմ փափաքս է արդիական եւ լուսատեսողական ձեւերով մեր պատմութիւնը:

յաստանի երբեմնի մայրաքաղաք՝ Անիին, անոր եկեղեցիներուն, Ախուրեանի քարայրներուն, միաժամանակ սերտելով հայկական պատմա-մշակութային յուշակութողներու կործանման քաղաքականութիւնը:

Միասաք Քէլչեան կը յատնէ թէ իրեն կարելի դարձած է, այդ օրուայ յարմարութեամբ եւ թուրք պահակներու բացակայութեամբ, նկարել թրքական կողմէն: Հին եւ նոր լուսանկարներ բաղդատելով, ան ներկայացուցած է ականահարուած քաղաքը, Անիի պատմութիւնն ու ռազմավարական դիրքը, եկեղեցիները, դարերու ընթացքին դործուած աւերը եւ վերջին հարիւր տարրուալ ընթացքին թրքական կործանման քաղաքականութեան հետեւանքները: Ան մանրամասնօրէն եւ շատ հետաքրքրական ձեւով նաեւ կը պատմէ 1500 մեթր սարաւանդակին տակ զտնուող 500-է աւելի փորուած քարայրներու մասին որոնք իրար աստիճաններով կապուած են եւ որոնց ընդմէջն կարելի է Անի ելլել: Ամենաստաք օրերուն այդտեղի ջերմութիւնն է ութք:

Այս մասին կարդալ եւ լսել, լուսանկարները տեսնել, վարկանի մը համար զգալ որ այդտեղ ենք, մեծ յուզում եւ ցաւ կը պատճառէ ըոլորիս:

Թեան խամրած էջերը վեր բարձրացնել եւ նոր սերունդին հասկնալի ոճով փոխանցել զանոնք:

Հարկ է նաեւ դասաւանդուող հայոց պատմութեան եւ հայերէն լեզուի գիրքերը աւելի հրապուրիչ դարձնել մէր նոր սերունդին:

Եթէ մենք այսպէս քնացած մնանք, դեռ շատ տեսաերկինքներ կը պատրաստեն մէզի դէմ: Օրական տասնեակ սուս յօդուածներ լոյս կը տեսնեն համացանցի վրայ, անարգելով մեզ եւ հերքելով իրականութիւնները: Ով պիտի պատասխանէ եւ հերքէ անոնց սուտերը: Երբ մենք պէտք եղած քայլերը չենք առներ, վերջաւորութեան այդ բոլոր սուտերը իրականութիւն, կրնան դառնալ, մանաւանդ օտարներուն որոնք ծանօթ չեն մէր պատմութեան եւ իրականութիւններուն:

Իմ տարած աշխատանքս - «ովկիանոսի մէջ կաթիլ մընէք»: Ես կ'ուզեմ արթնցնել հայ ժողովուրդը եւ մանաւանդ նոր սերունդը, որպէսզի իրենց ինքնութեան եւ հայութիւններու մէջ ներկայացուելիք առողջ հեռանկարներ ունենան:

Մեծ աշխատանք կայ բոլոր մէր կազմակերպութիւններուն, միութիւններուն եւ եկեղեցականներուն առջեւ: Դատական ատեաններու մէջ ներկայացուելիք ահազին ինդիրներ կան ... :

Լուրջ գործունէութիւն պէտք

է ծաւալել, խօսքերէ եւ նոյնանման քարոզներէ այլեւս հեռու մնալով:

Ուշի չի մնանք .... :»

***

Ցարգարժան Պր. Քէլչեան, կ'ողջունենք ձեզ եւ ձեր աշխատանքը: Դուք՝ համեստութեամբ ձեր աշխատանքը «ովկիանոսի մէջ կաթիլ մը» կ'անուանէք: Ձեր միւս կարեւոր աշխատանքներու եւ իրա-

գործունէրու կողքին՝ այս վերջինն ալ ուշագրաւ պիտի մնայ հայ պատմագրութեան մէջ: Իր բարձր արժէքով ան հայ ժողովուրդի պատագրական պայքարի գոտեպնդ-ման գործընթացին՝ վերալիցքաւորման արթնութեան ահազանգը պիտի հնչեցնէ:

Վարձքերնիդ կատար Պրն. Քէլչեան:

VA Print Media

Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles

Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ
Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար Հեռաձայնել՝
ՎԱՀԵ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆԻՆ

Vahé Atchabahian
1870 E. Layton St. • Pasadena, CA 91104
626-354-5924
vamedia@yahoo.com

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ճԵՄԱՐԱՆԻ 90-ԱՄԵԱԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԵԼԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ծարութակուածէջ 1-էն

մամուլի եւ քոյր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ, Կիլիկեանի նախկին սան-սանուհիներ եւ բազմահարիւր համակիրներ:

«Կիլիկեանը երէկ եւ այսօր» տեսաերիզի ցուցադրութիւնը տեղի ունեցաւ ճաշի սպասարկման ընթացքին:

Կիլիկեան ճեմարանի 90 տարիներու ազգօգուտ եւ բեղմնաւոր գործունէութեան մասին ելոյթներ ունեցան ԿԲՄ-ի ատենապետ Տիգրան Սարգսեան, Մաշտոց գոլէճի նախազահ Դոկտ. Կարպիս Տէր-

տանքը, որով պահեցին ու կը շարունակեն պահել հայ միտքի եւ նկարագրի այս ամբողը:

Գալով Կիլիկեանի այժմու տնտեսական վիճակին՝ շեշտը դրուեցաւ անհրաժեշտ կարիքներուն եւ անձիջական օգնութեան վրայ: Ուստի կոչ, ուղղուեցաւ ներկայ եւ բացակայ բոլոր Կիլիկեանցիներուն, որպէս զի իրենց նիւթական օժանդակութեամբ սատարեն այս մեծ հաստատութեան տնտեսական կարիքներուն եւ յառաջընթացին:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր մը,

Եղիայեան, Ս.Դ.Հ.Կ.ի անունով Գաբրիէլ Մոլոյեան, Դամասկոսի Առաջնորդ Գերշ. Արմաշ Եպս. Նալպանտեան եւ Արեւմտեան Թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան:

Բոլոր խօսք առնողներն դրուտանքով արտայացուեցան Կիլիկեան ճեմարանի ազգօգուտ եւ նուիրական առաջնորդութեան, ինչպէս նաեւ երախտաշատ ու արդիւնաւէտ հունձքին մասին: Առանձնապէս շեշտեցին հաստատութեան խնամակալութեան, տնօրէններուն, ուսուցիչներուն նուիրեալ աշխա-

րուն իրենց մասնակցութիւնը բերին Ազնիւ Թարխանեան-Աքէշեան (ամժունք) Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան մանկական պարախումբը (պարուտց՝ Վարդուհի Մինսասեան) Լեւոն Աբրահամեան (նուագ), Էլիզապէթ Փեհլիվանեան եւ Արտաշէս Աւետեան (երգ):

Սոյն միջոցառումի կազմակերպիչները յատուկ յուշանուէրներով պատուեցին Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանն ու Գերշ. Տ. Արմաշ Եպս. Նալպանտեանը:

Այս առթիւ Կիլիկեան Բարեգործական Միութեան պատուոց

Թաղէոս Քէօրօղլեան:

Այս առթիւ Կիլիկեան ճեմարանի բարգաւաճան ֆոնտին եղան սրտաբուխ նուիրատուութիւններ եւ խոստումներ օրուան կնքահայրերու, բարեկամ կազմակերպութիւններու եւ այլոց կողմէ:

Զեռնարկի հանդիսավարութիւնը ճեռնասօրէն կատարեցին Լուսին Տօնոյեան-Տէրվիշողլեան եւ ձորձ Մատոյեան:

Ցիշատակելի եւ գնահատելի տօնակատարութիւն մըն էր, որուն համար կ'արժէ շնորհաւորել կազմակերպիչները:

ՄԱՍԻ

ԾԱՐԱԹԱՅԵՐԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՏՐՈՒ

ԾԱՐԱԹԱՅԵՐԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՏՐՈՒ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State: ----- Zip Code: -----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակեներու և մանուկներու Բարյութաբարքի բուժություն
Գիտական, վաղ, մեջին, լուսական և մկանային դաշտեր:
Խնդրաշարժի վարքի հետամուրով պատասխան
վետապատճենություն բաժնեց:

Չեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է:

Utō ባንያዊ

ԴՈԿ. ԱԲՔԼ ՔՃՆՑ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ (Ծարունակուածնախորդքիւէն)

Հարկ է զգուշանալ պահք բա-
ռին իսկական նշանակութիւնը ասհ-
մանափակելէ, անոր առհասրարակ
տալով կերակուրէ զրկուելու իմաստ
Ճը: Պահեցողութիւնը եթէ միայն
կերակուրը ըլլար, կամ ինքինք
մարմնապէս տրտմեցնելն ու չարչը-
կելը, անիմաստ պիտի դառնար ոչ
միայն այսօրուան, այլ բոլոր ժա-
մանակներուն համար: Այս առու-
ժով, մամնաւոր նշանակութիւնը ու-
նի ծովապահութեան մասին Յի-
սուսի ուսուցումը Լեռան Քարոզ-
ին մէջ, ուր կ'ըսէ:

«Երբ ծոմ կը պահէք, տրտու-
մերես մի՛ ըլլաք կեղծաւորներուն
նժան, որոնք իրենց երեսը կը
կախեն, որպէսզի մարդոց ցոյց տան
մէ ծոմ կը պահեն: Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ միայն այդ է անոնց
վարձատրութիւնը: Ընդհակառա-
կը, երբ դուն ծոմ պահես, օծէ՛
գլուխդ եւ լուսա՛ երեսդ, որպէսզի
չերեւնաս մարդոց թէ ծոմ կը
պահես, այլ՝ միայն Հայրը, որուն
չես տեսներ, եւ քու Հայրդ, որ կը
տեսնէ կատարածդ գաղտնապէս,
քեզ պիտի վարձատրէ յայտնապէս»
(Մատթ. Զ, 16-18):

Շահեկանութեան իմաստով,
այստեղ աւելորդ պիտի չըլլաց
Յովկաննէս իգ. Սրբազն Պապի
կեանքէն պատմել փոքրիկ միջա-
դէպ մը.

Քանի մը ծիրանաւորներու հետ, մտերմիկ հանդիպումի մը առթիւ, Յովհաննէս իՓ., որ արդարեւ բարի եւ սրբակեաց Քահանայապետի մը համբաւը ունէր, կը փափաքի իր հիւրերուն անձամբ հիւրասիրել սիկառ մը: Մինչ ան բուրումնաւէտ գլանիկներով լեցուն տուփիկը կարգով իր կարտինալներուն կը մօտեցնէր, անոնցմէ մին կտրուկ կը մերժէ օգտուիլ հիւրասիրութենէն, ու կ'առարկէ ըսելով. «Ես ասանկ տկարութիւն մը չունիմ»: Պապը հատ մը անոր կը նայի ու հայրական բարի ժպիտը դէջքին՝ կը պատասխանէ. «Եթէ ասիկա տկարութիւն մը ըլլար, ստորգ կը վերցնէին զայն»:

Առակս զի՞նչ ցուցանէ. որ
Ճշմարիտ պահեցողութիւնը ոչ թէ
ուտելիքէ, խաճելիք կամ մարմնա-
կան այլ պահանջքներէ, իր նեղ
իմաստով, ինքզինք զրկելու ճիգին
մէջ կը կայանայ, այլ ան կամաւոր
զոհողութեան լուրջ մօտեցում եւ
զիտակից յանձնառութիւն կը պա-
հանջէ՝ անձնապէս վերանորոգուե-
լու, հոգեպէս մաքրուելու, խղճով
թեթեւնայու եւ Աստուծու առջեւ

Այս իմաստով, մեր եկեղեցւոյ մեծագոյն ուսուցիչներէն՝ Ս. Գրիգոր Վըդ. Տաթէւացի իր արժէքաւոր հատորներուն 1 մէջ պահոց եւ պահեցողութեան մասին կ'ընէ օգտաշատ խորհրդածութիւններ, որոնց ամփոփոյքը կը ներկայացնէ: Եւ առաջնորդ:

Սարմնի հիւանդութիւնները
զանազան են, ուր անոնցմէ ամէն
մէկն ունի իր բուժման յատուկ
կերպն ու դեղը: Պարագան նոյնն է
նաեւ հոգիին. կան հոգեկան տա-
րաբնոյթ հիւանդութիւններ եւ հո-
գեկան լաւագոյն դեղը պահեցողու-
թիւնն է: Մարմնաւոր հիւանդու-
թիւններն ու ախտերը կը բուժեն
բժիշկներու կողմէ՝ դեղօրայքով
կամ վիրահատութիւններով: Հոգե-
կան հիւանդութիւնները կ'ապա-
քինուին Աստուծոյ մեղսաքաւիչ եւ

ჭრალარ სისტემის მიზნით დაგენერირებული არის ერთ-ერთი უძველესი კოდი:

Հաս Տաթեւացիի, մարդու նե-
րաշխարհը՝ հոգին ու միտքը մնու-
ցանող, զանոնք հարստացնող մե-
ծագոյն առաքինութիւններ կամ
կենդանական զօրութիւններ կը հան-
դիսանան զիտութիւնը, հաւատքը,
յոյն ու սէրը, որոնց տկարացումը
հոգին կը հիւանդացնէ, իսկ պակ-
սիլը՝ ստոյգ կը սպաննէ: Իսկ նշուած
այս առաքինութիւններուն զօրա-
ցումը հոգիին կու տայ առողջու-
թիւն եւ լեցուն կեանք:

Այս ուղղութեամբ, եռամեծ
Վարդապետը՝ Տաթեւացի կը նչէ
պահեցողութեան երեք տեսակներ.
. Պահոց տարբերութիւնը
. Պահոց սրբութիւնը
. Պահոց օգտակարութիւնը
1. Պահոց Տարբերութիւնը
Գոյութիւն ունին պահեցողու-
թեան տարաբնոյթ ձեւեր, որոնք
ընդունելի չեն Աստուծոյ.

ա. Երբ պահեցողութիւնը բանի
կամ պարտադրուած ըլլաց, օրի-
նակ՝ դժոխվին մէջ արգելափակ-
ուածները, որոնք կը պատժուին
զրկանքներով, բայց արդարութիւն
չեն գտներ Աստուծոյ մօտ, որովհե-
տեւ տանջութիւն ու զրկութիլը անոնց
կողմէ կամաւոր կերպով կատար-
ուած գործողութիւն մը չէ, այլ՝
այդ ակամաց մաս կը կազմէ իրենց
գոյութեան, իբրև հետեւանք ծանր-
եւ անապաշխար մնացած մեղքե-
րու:

բ. Երբ մէկը պահեցողութիւն
ընէ հիւանդութեան պատճառով,
այլեւ՝ նիհարնալու կամ գեղեցկա-
նալու նպատակով, արդարութիւն
չի գտներ Աստուծոյ մօտ:

գ. Երբ մէկը պահեցողութիւն
ընէ արծաթասիրութեան կամ ազա-
հութեան հետեւանքով, արդարա-
ցուցիչ չէ, քանի որ իր պահեցողու-
թեան շարժառիթը ոչ թէ իր
հոգիին փրկութիւնը, այլ հարս-
տութեան կուտակումն է, որուն մէջ
ան իր կեանքին ապահովութիւնը
կը փնտոէ:

Դ. ԵՐԵԲ ՃԵԿԸ պահք պահէ
կեղծաւորութեան կամ փառասի-
րութեան համար, նմանապէս ըն-
դունելի չէ, քանի որ այս ժուժկա-
լութեան նպատակը ապաշխարել
չէ, եւ ոչ ալ՝ սիրայօժար զոհողու-
թիւններով զԱստուած փառաքա-
նել:

Հետեւաբար, Աստուծոյ առ-
ջեւ ընդունելի է միայն այն պահե-
ցողութիւնը, որ հաւատքին եւ ինք-
նազո՞հողութեան ամբողջամուէր գի-
տակցութեամբ՝ Աստուծոյ սիրոյն
եւ Անկէ մենքերու թողութիւն ստա-
նալու աննահանջ յոյսով, ենթակա-
յին կողմէ յօժարութեամբ կ'իրա-
գործուի, իբրեւ կամքի բուրվառ-
ով մատուցուած ընծայ եւ հոգեւոր
պատարագ՝ զոհաբերութեան սրբա-
զան խորանին:

2. Պահոց Սրբութիւնը
Վերոյիշեալներէն բացի, կայ
նաեւ պահեցողութիւն մը, որ կը
միտի մաքրել սիրաը չորս զլիսա-
ւոր մեղքերէ: Սոյնը անհրաժեշ-
տութիւն մըն է պահպանելու հա-
մար ներքին զգայալաններու սրբու-
թիւնը, որպէսզի միտքն ու հոգին,
որոնք արտաքին կամ ֆիզիքական
զգացողութեան վրաց ազդիչներ են,
հեռու մնան փորձութիւններէ:

$\tilde{\tau}_{\text{min}} = k_2 \cdot 10$

ՄԵԾ ՊԱՐՈՑ ԽՈՐԵՐ
«ՏԱՐԱԾԵԱԼ ԶԵՌՔ ԸՆԴ ԶԵՌԱՑ»
Ս. ՆԵՐՍԵՒՆ ՇՆՈՐԻԿԱԼԻ ՀԱՅՐԱՎԵԼ

ԴՈԿՏ. ԶԱՀԵՆ Ա. ՔՀՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

միւս կողմէն: Ըստածն այն է թէ
Տիրոջ երկու ձեռներն ու երկու
ոտները խաչին գամուեցան, որ-
պէսպի հետեւորդներուն «քալող
ոտները» հետեւին Խաչեցեալին, ու
մինչեւ այսօր քրիստոնեայ դաւա-
նողներուն ձեռները բարձրանան՝
փառքը հյւսեւու Խաչեցեալին եւ
համելու ուրիշին: Քալող ոտքե-
րուն եւ բարձրացող ձեռքերուն
փոխարին միանգամ ընդմիշտ եր-
կու ձեռքեր տարածուեցան եւ եր-
կու ոտքեր կախուեցան մեզի հա-
մար, այն ատեն, ի նշան գերազոյն
զոհաբերութեան եւ փրկագործու-
թեան: Հնաթացող ոտները մենք ենք,
հաւատացեալներս, որ կը փութանք
եկեղեցի Խաչեցեալ Տիրոջ ոտնե-
րուն փոխարին մե՞ր ոտքերով՝
փառաբանելու համար զԱստուած:
Մեր, քրիստոսի հետեւորդներուս
ձեռներն ու ոտները անմիջական
ժառանգորդներն են Խաչին վրայ
տարածուած ձեռքերուն եւ ոտնե-
րուն:

«ԶՀՈՎՔԻՆ ԿԱԺՄԱԼ ՀՕՐ Աւանդուց»

Խաչին վրայ Քրիստոս իր
հոգին Հօրը աւանդեց կամովին,
որպէսզի մարդոց հոգիները եւս
Հօր մօտ հանգէին, ինչպէս կը
շարունակէ ըսելով «մարդոց հոգի-
ներն ալ նոյն Հօրը ընծայեց»: Հօր
եւ Միածին Որդիին հարազատ
կապը ստոյգ դարձուց նաեւ կայքը
ի Քրիստոս ննջած մարդոց հոգի-
ներուն՝ առ Հայր Աստուած:

«Աստուած Մարմնով վասն իմ կաչեալ»

«Եկեղեցի իւր Հաստատի»
«Զրովն Մաքրի, Զարիւնն Հմ-

իսչեցեալ Քրիստոսի կողը
գեղարդով խոցեցին ուրիշ «կրկնակ-
տակ աղքեհւր» հոսեցաւ, այսինքն՝
արիւն եւ ջուր: Եկեղեցւոյ հաստա-
տումը, կ'ըսէ՛ Շնորհալիի, այս եր-
կուքով իրականացաւ: Ջուրը մաք-
րեց զմեզ՝ Մկրտութեածը, եւ արիմը՝
հաղորդակից դարձուց մեզ մեր
Տիրոջ՝ Ս. Պատարագի կենարար
Խորհուրդով: Շնորհալի աստուա-
ծաբան մեծ Հայուապետը ջուրին եւ

«ԶԱՐԻ ՎԵՐՋԸ» (ՅՈՒՆԵՐ ԱՆՑԵԱԼԻՑ)

Ծ.Խ. Սոյն Յուշերու հեղինակը 92 ամեայ մեր հայրենակից Աւետիս Նազարեանն է որ ծնած է Իրանի Արաք քաղաքի շրջանին մէջ գտնուող Քալաւա երթեմնի հայաբնակ գիւղին մէջ եւ 25 տարիներ վարած է գիւղապետի պաշտօնը, սիրուելով հայ եւ պարսիկ հողագործներու կողմէ; Ան իր յուշերը երթեմն կը յանձնէ «Մասիս»ին: Կը տպագրեն իրանահայ ծերունազարդ հայրենակցին յուշերէն մաս մը:

ԱԻԵՏԻՍ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

1952 թուականն էր: Քալաւագիւղի ջրաղացը պատկանում էր գիւղին: Ամէն օր ժամը հինգին մեր գիւղից երկու հոգի պիտի զնային մեր հարեւան Շազանդ, եւ պաշտպանելու ջրի հոսքը դէպի ջրաղացը: Ջրաբաժանումը կատարուում էր Շազանդից: Սովորաբար գիւղապետ Հախվերտի Մինասեանը պիտի զնար այդ աշխատանքին հսկելու համար: Հարեւան գիւղից մի քանի քսակ ցորէն էր բերուած աղալու համար: Ցանկարծ ջրաղացի ջուրը դադարեց եւ ջրաղացի քարը կանգ առաւ: Եղբայրս երուանդը որ այդ պահին ականատես էր եղածին, մտածում է որ դա գիւղապետի կողմից է կատարուածը: Ուստի ջրաղացի նաֆթէ ճրագը մարացնում է որ դրափորեւէ բան չնկատուի: Սակայն կէս ժամ անց ջրի հոսքը գալիս է եւ ջրաղացը սկսում է բանել: Գիւղապետի այդ արարքը ենթադրում էինք նրանով, որ որոշուած էր այդ պաշտօնը յանձնել ինձ՝ տողերիս գրողին: Պիտի աւելացնեմ որ մեր գիւղապետը հեռու էր մարդկացին զգացումներով եւ վարքերից: Նա ամէն կերպ ճնշում ու նեղացնում էր գիւղացիներին: Արեւմտեան Հայաստանից տարիներ առաջ Հայկ անունով 70-75 տարեկան անպաշտպան մի մարդ ապաստանում է մեր գիւղը: Տեղաւորուելու եւ որոշ չափով ապահով ապրելու համար գիւղապետը այն օրերին հազար թուման է պահանջում խեղճ մարդոց: Հայկը գումարը տալիս է գիւղապետին, ետ ստանալու պայմանով: Որոշ ժամանակ յետոյ Հայկը իր տուած գումարն է ուղղում, բայց գիւղապետը մերժում է դրամը վերաղարձնել: Այդ առթիւ Հայկը դիմեց ինձ, օգնութիւն խնդրելով: Ընդհանուր առմամբ բոլորը դժուու էին գիւղապետի չարաշառումներից եւ ճնշումներից: Նա զգալով ու տեսնելով իմ վիճակը եւ համակրանքը գիւղացիների մէջ, սկսեց սերտանալ ինձ հետ: Ցանկախ զալիս էր մեր տուն: Մի օր երբ գիւղապետը մեր տանն էր, Հայկը եկաւ եւ իր պահ տուած գումարը պահանջեց: Սակայն անօգուտ: Մի անգամ գիշերով գիւղապետը մի քանի տեղացի պարսիկների հետ միացած մտնում են Հայկի տունը: Դուռը կոտրելով Հայկին - որ այդ պահին քնած էր - փաթաթում են վերմակի մէջ ու փորձում են տանել: Հայկի հարեւան Արմէնը լսելով աղմուկը բարձրանում է կտուրը եւ ճանաչում է գիւղացին: Վերջինս ստիպուած թողնում է տարեց մարդուն եւ փախչում է դէպի ջրաղաց, որտեղ եղբայրս ընդունում է նրան եւ թէյով հիւրասիրում: Եղած պատահածի մասին տեղեկանում է շրջանի ժանդարմիան եւ քննիչ է ուղարկում գիւղ: Բոլորը սարսափած լուռ են մնում եւ ոչինչ չեն պատմում գիշերուայ աւազակացին դէպի մասին:

Յաջորդ օրը Արա քաղաքից
գնում էի դէպի գիւղ: Ճանապարհին
հանդիպեցի քննիչ ժանդարմին:

ԵՐԵՒԱՆԸ ԳՐՔԻ ՀԱՄԱՉԽԱՐՀԱՅԻՆ ՍՎՅԵՇՎԱՂՎՈՑ

ԿՈԼԻԱ.ՏԵՐՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

էջմիածնուում ընակւող արձա-
կագիր բարեկամուհիս շատ է սի-
րում կոստան Զարեանին. "Ախր
ոնց չսիրեմ, - ասում է նա, - մի
պարբերութեան մէջ համ պոէզիա-
է տեղաւորում, համ վիլիստիքայու-
թիւն, համ հոգեբանութիւն, ու
չքնաղ հայերէն՝ արեւելահայերէնի
ու արեւմտահայերէնի էկլեկտի-
կա...":

իսկ մի քանի օր առաջ ինձ գրել էր, որ երեւանի Բիւրոկրատ գրախանութից գնել է կոստան Զարեւանի "Միացեալ Նահանգները": Զուգաղիպաբար, նոյն օրը աղջկաս հետ այցելեցինք Գերմանիայի Էսլինգեն քաղաքի հինաւուրց, բայց նորագոյն միջոցներով վերանորոգւած՝ հանրային գրադարանը, որտեղից աղջիկս վերցրեց ժամանակակից ամերիկեան հանրայացտ զրողների (Դեն Բրաուն, պոն Իրուխնգ եւ այլն) զրչին պատկանող, անգլերէն միշտ շարք զրքեր՝ առաւելապէս գեղարդուեստական գրականութեան թեմայով եւ շատ մատչելի վարձակալութեամբ: Ինձ դուր եկաւ զրադարանի միջնորոտը, յատկապէս ացցելուները, որոնց մէջ, ի զարմանս ինձ, աչքի էին ընկնում երիտասարդ տղաներն ու աղջիկները, ընդորում, նրանցից ոմանք՝ արդիական հագուկապով ու մազերի արտառոց յարդարանքով. Նման «տիպերի» փողոցում հանդիպելիս, մտքովդ անգամ չի անցնի, որ նրանք ունակ են հետաքրքրուելու... զրքով: Գրադարանի սրճարանի մի անկիւնում մէծ թւով ու տարբեր լեզուներով օրաթերթերի ու այլ պարբերականների բաժինները. այստեղ աւելի շատ հանգստի կոչւած, տարեց մարդիկ էին, որ մի բաժակ սուրճի ու գերմանական թխւածքի ընկերակցութեամբ աչքի էին անցկացնում կամ միասին քննարկում էին օրւայ նորութիւնները, քաղաքական ու հասարակական ինտիրները: «Այստեղ ծերերն ընթերցում են, իսկ մեզ մօտ իրարգիւմ հաւաքուած նարդի են խաղում», անցաւ մտքովս: Աղջիկասաց, որ զիրքը գրադարանից վերցնելը աւելի ձեռնտու է, որովհետեւ նախ զիրքը թանկ է, երկրորդ՝ տանը տեղ է բռնում:

Այս մասին զբեցի բարեկամուհուս ու հարցրի, թէ ինչո՞ւ նա գիրքը զրադարանից վերցնելու

փոխարէն գնում է: Յիշեցի, որ որոշ
ժամանակ առաջ նա զոհողութիւն-
ների գնով՝ գնել էր Զէցմս Զոյսի
«Ուլիսես» գրքի Սամուէլ
Մկրտչեանի հայերէն թարգմանու-
թիւնը՝ 25000 դրամով: Ահա թէ
ինչ պատասխանեց նա՝ ինձ մղելով
այս ակնարկը գրելուն:

«Է, ինչ ասեմ, երանի ձեզ, որ կարող էք քաղաքային գրադարանում սուրբ խմել ու սիրած գիրքը ընտրել: Երեւում է, որ տեղեակ չես Հայաստանում գրադարանների վիճակի մասին: Սովետի փլուզումից յետոյ գրադարանները նոր գիրք ստանում են լաւագոյն դէպքում հեղինակների կողմից մէկ-երկու օրինակ որպէս նուէրը: Երեւանում, որքան ինձ յայտնի է, պիտպատուէրով տպած գրքերը պարտադիր ստանում է միայն Ազգային Գրադարանը (վստահ չեմ, բայց չեմ կարծում, որ որեւէ ուրիշ գրադարանն ուղարկում է այսպիս կանոնաւորապէս համալրում է): Բայց, բնականաբար, այնտեղ Դեն Բրանունի մասին լսած էլ չեն լինի (ընկերուհիս էլ շատ է սիրում նրա գրքերը): Այսինքն՝ քիչ թէ շատ ժարմացւող գրադարակներ կան միայն Ազգային գրադարանում, այնտեղից էլ գիրք չեն տալիս տուն, որքան ինձ յայտնի է, պէտք է նստեն տեղում կարդան: Յամենայն դէպս, մարզի բնակչին հաստատ չեն տայ: Ինչ վերաբերում է կջմիածնի քաղաքային գրադարաններին, որոնք մի քանիսն են, բոլորն էլ աղէտալի վիճակում են, ամենանոր գիրքը այնտեղ 1990թ. հրատարակութիւն է (լաւագոյն դէպքում), հաւանաբար մէկ-երկու գիրք էլ կը ճարւի վերջին տարիներին տպուածներից, եթէ հեղինակն ինքն է նուիրել: Գրքերը հիմնականում մաշուած-քրքրուած են, վատ ջերմաստիճանային պայմաններն էլ նպաստում են աւելի արագ քայլքայուելուն (ջեռուցում չկայ, ձմրանը աշխատողները հաւաքըլում են մի փոքրիկ սենեակում՝ հիմնականում էլեկտրական պլիտայի շուրջ, իսկ ամռան շոգի մասին աւելորդ է խօսել): Մի քանի տարի առաջ չեմ լիշում ո՞ր քաղաքապետի հանձարեղ որոշումով բոլոր գրադարանները (անձամբ ես 4-ը կարող եմ թւարկել, բայց պէտք է, որ գրանից շատ լինեն) տեղափոխեցին իրենց գրադարան չէնքերից (որտեղ հե-

Topic 17

ST. GREGORY ARMENIAN CHURCH
Geragos BANQUET HALL OF
PASADENA

**NEWLY
REMODELED**

• <i>Wedding</i> • <i>Baptism</i> • <i>Anniversaries</i> • <i>All other happy & sad events.</i>	• Հարսանիք • Սկրոտութիւն • Տարեդարձ • և ամէն ուրախ ու տիսուր առիթներ:

ՎԱՐԵ 562-715-8730 VAHE

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՇԽԱՏԵՐՆԱԳՐԻ ԾԵՆ ԱՌԱՋԱԿԱՆ ՎՐԱԵՐԱԿԱՆ

ՈՎ ՀԱՒՏԱՅ, ԻՍԿ ՈՎ ԳՆԱՅ ՓՈԽՈՒԵԼՈՒ

Շարունակուածէջ 2-էն

Հրապարակային երլոյթները աստիճանաբար կոնկրետանալու եւ առարկայանալու փոխարէն, կամաց-կամաց մօտենում են դպրոցական առարկաներում տեղ գոնող այդ տրավաքարետային պարբերութիւններին:

Մինչդեռ Հայաստանը դպրոցում չէ, ու ժամանակ էլ չունի դպրոց գնալու: Հայաստանը իրական կեանքում է, որտեղ մրցակցութիւնն ու դիմամիկական աստիճանաբար թափ են հաւաքում, դաժան ու կոշտ թափ, եւ այդ պայմաններում «արարատեան դաշտի լուսապակ առաւտոների» մասին խօսելը մեզ ասած ճոխութիւն է, աւելորդ շքեղութիւն: Պէտք է խօսել իրական առաւտոների, կեսօրների եւ երեկոների մասին, դրանցում տեղ գտած անօրինութիւնների, անիրաւութիւնների մասին, պէտք է խօսել կոնկրետ յատակ է ակնկալում հասարակութիւնից:

Առաջին երեք տարի շարունակ Սերժ Մարգարեանը խօսում է փոփոխուելու մասին, բայց այդ ելոյթները այդպէս էլ չեն կոնկրետանում, դուրս չեն գալիս վերացական պաթոսի մթնոլորտից, չեն դառնում հանրութեանն ուղղուած կոնկրետ, առարկայական առաջարկներ, երբ յատակ է թէ ինչի մասին է խօսքը, ինչ է առաջարկում հասարակութիւնից:

Առաջին Սերժ Մարգարեանը չորս տարիների ընթացքում միայն թիկնապահների բազմաքանակ շարանից է կոնկրետ խօսել, համարելով անթոյլատրելի, բայց նաև «ստացել» կոնկրետ պատասխան Սամուէլ Ալեքսանյանից՝ Լֆիկ Սամուլից: «Նրանք թիկնապահներ չեն, նրանք իմ օֆիսի աշխատողներն են»:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ԿՈՏՐԱԾ ՏԱՇՏԱԿԻ ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Շարունակուածէջ 2-էն

Մատանում ձայները եւ հինգ տարի ինչ ուզում՝ անում այդ նոյն ժողովրդի հետ: Հիմա հարց է ծագում՝ այս կառավարութիւնը կը ցանկանա՞յ, որ մարդիկ նորմալ ապրեն: Իհարկէ չի ցանկանայ, որովհետեւ իրենց միակ յոյսն ընտրակաշառքն է, իսկ դա «աշխատում է» միայն կիսաքաղց ժողովրդի դէքքում: Հիմա հասկացա՞՞ք, որ ամէն անգամ, երբ որեւէ մարզում մարդիկ մօտենում են վարչապետին ու սկսում բողոքել սոցիալական ահաւոր պայմաններից, մտահոգ դէմքով վարչապետն իրակա-

նում հազիւ է թաքցնում ներքին հրճուանքը:

Բայց ՀՀԿ-ի գործերն այնուամենանիւ լաւ չեն: Ցամենայն դէպս՝ մարզային այցերը մէկը միւսի հետեւից ձախողում են: Իսկ պատճառն ընդամենը այն է, որ Տիգրան Մարգարեանը «ձկնորութեան» է գնում, մինչդեռ մարզերում մարդիկ՝ են ապրում: Մարդիկ, ովքեր ամէն ինչ հասկանում ու տեսնում են, եւ որոնց Տիգրան Մարգարեանը պիտի ոչ թէ ծրագրերով ներկայանար, այլ մեղայականով:

«ԶՈՐՐՈՐԴ
ԻՆՔՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ՎԱՐՉՈՒ ՏՈՒ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԻՒ ԳԱՍՑՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒԾԱՂՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինկսի գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուուն լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թենիսի խաղադաշտ, կանչազարդ փիքինիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

**Մանրամասների համար հեռածայնել՝
(818) 246-0125**

Վարձման գներն են՝

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

ՎԱՐՉՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104

Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռածայնեւ՝
(626) 398-0506

ԱՅՍ ՏԳԵՏ ԽԱՂՋ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԵԼ ՉԻ ԿԱՐՈՂ

Շարունակուածէջ 7-էն

Էլ նրան տալու: Բայց էդայէս չի, չէ՞:

Ժամանակը թուրքերի օգտին է աշխատում, եւ նրանք ամէն հնարաւոր պատրուակով յետաձգում են հարցի որեւէ կարգաւորում, որովհետեւ նրանց այլեւս Ղարաբաղի հարցը չի հետաքրքրում, այլ հենց Հայաստանի գոյութեան համար:

Հետեւաբար, մի քիչ այլ տրամանութիւնների հետ է պէտք հաշուի նստել:

1. Ազգեալու հարեւանը պատուհան է՝ թէ կենցաղում, եւ թէ միջակտական յարաբերութիւններում: Նրա հետ յարաբերուելու իրական ձեւ է պէտք գտնել: Եւ այդ ձեւը զիջում չէ:

2. Զիջելը միայն ժամանակաւոր լուծում կարող է լինել եւ միայն այն դէպքում, երբ զիջածն ինչ որ կերպ գրաւիչ է պարեսորի համար: Իսկ եթէ նա առաւել մեծ պատափի յոյսեր ունի, ապա անհնար է նրան բաւարարել քչի մատուցմածը:

3. Հեռակաց, երրորդ կողմերից ներկայացուող դրուածքները երեք մէր շահերին չեն կարող համընկնել եւ կիրառելի չեն կոնկրետ իրադրութիւնների մէջ:

4. Հայաստանի նկատմամբ հեռահար ու մօտակայ նկրտումների աճը ուղղի համեմատական է մէր ոչ սուբէկտային կեցուածքին:

5. Անհնար է յարատեել՝ ապաշնորհ զիջելով ու մանեւրելով գերելութիւնը շահերի արանքում: Գալիս է այն պահը, երբ հենց գերութերի կողմից որպէս ինդրի լուծում է դիտարկւում քաւութեան նոխազ ուեժիմը:

Հայկական պետականութեան փրկութիւնը ոչ թէ մասի զիջումն է, իբր յօդուած ածոյզի, այլ պարեսին դիմագրաւումը, ներքին զգաստացումը եւ գիտակցումը, որ դիմացինը էքսպանսիվ է գատող մի սուբէկտ է, որի կենասկերպն, ի տարբերութիւն մեզ, ոչ թէ գոյատեելն է, այլ առաւել տիրելը:

Ներքին թալանը միտինգով ու կեղծ ընտրութեամբ յաղթահարելուց ու Ղարաբաղը նուիրելով՝ գոյութիւն մուրալուց դէն, ոչ թէ այլ ներքին ու արտաքին մօտեցում չկաց: Ամէն մասնաւոր կարծիք դիտարկուել եւ շարունակուած է դիտարկուել որպէս մարգինալ ու մերժելի:

Ներկաց մեր ինդիրը պրեմիսիւր, տպէտը, անընդունելին քարագալին համարական պետութեան մէջ անդամական գաղափարն է, մեկուսացնելը եւ փոխարեւում է գրագիտական գաղափարն է:

Այս սէ, որ փաստորէն տաքուալուած, արգելուած է մեզանուում: Հենց սա է թեւաթափ անողը, երբ մի ամբողջ ազգ, իր ուղեղը թողած, հետեւում է մի քանի տգտնակուածը:

Ամուսնութիւնի մասին, որի կերպութիւնը մասնաւոր կարծիք է պարագանական գաղափարն է:

Հարաբաղի զիջածմամբ Հայաստանի լուսական ապահովութեան մունիցիւն է ամառապահ անողը, ի տարբերութիւն մեզ, ոչ թէ գոյատեելն է:

Հարաբաղի զիջածմամբ Հայաստանի լուսական ապահովութեան մունիցիւն է ամառապահ անողը, ի տարբերութիւն մեզ, ոչ թէ գոյատեելն է:

Սկզբանական շրջանում այս թուրքիւնը կապուած է կոնկրետ պետական ապահովութեան մունիցիւն է ամառապահ անողը, ի տարբերութիւն մեզ, ոչ թէ գոյատեելն է:

Երկիրը կը կերտուի միայն ու միայն կամքով, գիտելիքով, աշխատանքի բաժանմամամբ ու ներհանրացին փոխադրամ յարգանքով:

Եւ կը գոյատեւի ոչ թէ հարեւանի բարեացականութեամբ, այլ յարգանքով եւ վախով՝ հանդէպ դրսեւուղ կամքն ու ուժը:

«ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ» ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյան
Ժամը 10:00-ից 12:30
Կլինտէլի 380-րդ կայանից

ՄԱՏԱԶԴԻ

**ԱՐՊԻՍԵՍԱԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ
(Ծննդայ օգոստոս 29, 1950 Հայաստան)**

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մեր սիրեցեալ կնոջ, մօր եւ հարազատին՝ ԱՐՊԻՍԵՍԱԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ Մարտ 12, 2012ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութեան Տան կարգը (Տեսակցութիւն) տեղի պիտի ունենայ Հոլիվուտի Ա. Յովհաննու կարապետ Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ մէջ, 1201 North Vine Street, Hollywood, CA երկուշաբթի, Մարտ 19, 2012, երեկոյեան ժամը 7:00ին, իսկ եկեղեցւոյ կարգը Forest Lawn Hollywood Hills-ի կարմիր եկեղեցւոյ մէջ, երեքշաբթի, Մարտ 20, 2012ին ժամը 12:00ին, ապա թաղումը նոյն գերեզմանատան մէջ:

**Սկակիրներ՝
Ամուսինը՝ Սամուէլ Սինանեան
Զաւակները՝
Տէր եւ Տիկ. Մանուկ Սինանեան եւ ընտանիք
Տէր եւ Տիկ. Կէրի Սինանեան եւ ընտանիք
եւ Սինանեան, Զիլինկիրեան, Ասատրեան, Գաբրիէլեան, Տէր Սահակեան, Սագոյեան եւ Հայրապետեան ընտանիքներ եւ հարազատներ՝
Լու Անձելըսէն, Նիւ Եորքէն, Հայաստանէն եւ Ռուսիաէն:**

ՑԱՒԿՑԱԿԱՆ

ԱՐՊԻՍԵՍԱԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան տիպուր առիթով Ա.Դ.Հ.Կ.
Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինը իր խորագաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ամուսնոյն, զաւակներուն եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն, մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ. Կէրի Սինանեանին:

ՑԱՒԿՑԱԿԱՆ

ԱՐՊԻՍԵՍԱԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան առիթով Հ.Մ.Մ.ի Շրջանային Վարչութիւնը ցաւակցութիւն կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, յատկապէս Տէր. եւ Տիկ. Կէրի Սինանեանին:

«ՏԱՐԱԾԵԱԼ ԶԵՌՔ ԸՆԴ ԶԵՌԱՅ»

Տարունակուածէջ 15-էն

արեան բխումին մէջ տեսաւ Եկեղեցւոյ հաստատումը, նոյնինքն իսաչին վրայ:

Խաչ եւ Եկեղեցի նոյնացան ինչպէս Հայ Եկեղեցւոյ տօնացոյցին մէջ Վերացման Խաչի տօնին յաջորդող վեց օրերուն, փոխն ի փոխ, երեքական օրեր յատկացուած են Խաչի Տօնին եւ Եկեղեցւոյ Տօնին, որոնց կը յաջորդէ այս անդամ Վարագայ Խաչի Տօնը՝ յաջորդող Կիրակին: Առանց Խաչի չկայ Եկեղեցի, եւ առանց Եկեղեցի Խաչը իմաստ չունի, լաւ ըմբռնելով անշուշտ «Եկեղանի Եկեղեցւոյ» իսկութիւնը եւ ոչ թէ նիւթական չէնքը: Բուն Եկեղեցին հաւատացեալներն ըլլալով, անոնք առանց Խաչի չեն կրնար շնչել, եւ փոխադաբար:

«Տարածեալ»ն ու «Ուրախ լեր» շարականները զիրար կ'ամբողջացնեն, ինչպէս Եկեղեցւոյ նուիրուած բոլոր շարականները կը լրացնեն Խաչին նուիրուած շարականները: «Քրիստոս Եկեղեցին իր Խաչով պատկեց ու անոր

պարիսպներն ու ամրոցները նոյն Խաչով ամրացուց»: «Փեսայեցեալ Քրիստոս հարսնացեալ Եկեղեցին իր Խաչով պատկեց» կ'ըսէ շարականը: Շատ են նման հաստատումներ մեր շարականներուն մէջ ուր Եկեղեցւոյ եւ Խաչի գուգորդութիւնն ու ամոնց անպարհան ներգործութիւնը կենսական կը դառնայ:

«Քարոզի ի Սքանչելեաց» Վերջին համարով Հայրապետը կ'ամփոփէ վերելի աստուածաբանական տեղիքը «քարոզելով» այն «սքանչելիք»ները, այսինքն Հրաշքները զորս Ան զործեց: Հրաշագործութիւնը հոս դարձաւ քարոզութիւնը որուն չորսիւ Խաչը տարածեց ամէն ուղղութեամբ Աստուծոյ մէրն ու Հրաւէրը: Խաչը չմնած հոն, այլ բաշխուեցաւ անմացորդ, Խաչեցեալը չմնած Խաչին վրայ, այլ Յարութեան կենսատուպարգեններով լմցուց տիեզերքը: Խաչին եւ Խաչեցեալին տեղն ու իրողութիւնը Երկինքն Երկիր տարածուեցան «զՈրդին ընդ Հօր» փառաւորելով: Ու անոր միակ միջոցը մարդոց կողմէ պիտի ըլլար քարոզել Աստուծոյ Խօսքը:

պարզուներով լմցուց տիեզերքը: Խաչին եւ Խաչեցեալին տեղն ու իրողութիւնը Երկինքն Երկիր տարածուեցան «զՈրդին ընդ Հօր» փառաւորելով: Ու անոր միակ միջոցը մարդոց կողմէ պիտի ըլլար քարոզել Աստուծոյ Խօսքը:

ՄԵԾ ՊԱՐՔ

Տարունակուածէջ 15-էն

բ. Պատրանքներէ
գ. Կամքի թուլութենէ
դ. Զար ցանկութիւններէ եւ առվորութիւններէ

Ապա, արտաքին զգայարանները պաշտպանելու համար, հարկ է պահել անձը մարմնի հինգ ախտաւոր զգայութիւններէն՝ տեսնելու, լսելու, հոտոտելու, ճաշակելու եւ շօշափելու չարը:

Նաեւ՝ պահեցողութիւն եւ բարձակ զգուշալութիւն է պէտք եօթ մահացու մեղքերէ՝ հպարտութենէ, նախանձէ, բարկութենէ, ծուլութենէ, ազակութենէ, որկրածութենէ եւ բղջախոն ցանկութենէ: Այս հասկացողութեան ընդհանուր համար պահեցողութիւնը անհարաժշտ պայման մըն է, որպէսպէս միտքը հեռու մնայ ամէն տեսակի խունացումէ, կարենալ վերամբարձ սաւառնելու դէպի աստուածացին ճանաչողութիւնը, հրաժարելով չարէ թիւներէն:

Յանձնարարականներ՝

ա. Ես եմ քու Տէր Աստուածդդ, ինձմէ զատ ուրիշ աստուածները չունենաս,

բ. Կուռքեր չշինես քեզի համար,

գ. Աստուծոյ անունը զուրկ տեղը չչիշես,

դ. Շաբաթ օրը սուրբ պահես,

ե. Պատուէ հայրդ ու մայրդ, որպէսպէս բարիք գտնես եւ երկար օրերու կեանք ունենաս:

Հրաժարականներ՝

գ. Մի՛ սպաններ,

է. Մի՛ շնար,

ը. Մի՛ գողնար,

թ. Մի՛ սուտ վկայեր,

ժ. Մի՛ ցանկար ընկերոջդ ունեցուածքը:

3. Պահոց Օգտակարութիւնը Պահոց օգտակարութիւնը կը ներկանայ նոյնական եռակի իմաստներով, մարմնական առողջութիւն կած ցաւերու բժշկութիւն, չարին դէմ յաղթանական, եւ մտքի բարձրացում:

Զափազանցութիւնը յուսեկոյն մեղք է եւ միտքութիւն ամենամատութեան վերաբարձեալ թեթեւանա ի ձեռն պահոց, եւ զամենաց բարիս որ ի նմա, եւ զծմարտութիւն ճանաչէ, եւ հեռանայ ի չարեաց եւ ի ստութեանց աշխարհի: Այս ամենայ օգտութիւնք ի պահոց լինին, վասն այնորիկ, որքան առաւ եւ պահեմք, առաւել զօտութիւնը հոգեւոր ի մեզ ժողովեմք՝ ի Փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, ամէն»:

Այս է, ահաւասիկ, Հայ Եկեղեցւոյ քառամսորդաց կամ Մեծ Պահոչի աւանդութիւն սիրոյն: Եւ միտքն վերամբարձեալ թեթեւանա ի ձեռն պահոց, եւ զամենաց բարիս որ ի նմա, եւ զծմարտութիւն ճանաչէ, եւ հեռանայ ի չարեաց եւ ի ստութեանց աշխարհի: Այս ամենայ օգտութիւնք ի պահոց լինին, վասն այնորիկ, որքան առաւ եւ պահեմք, առաւել զօտութիւնը հոգեւոր ի մեզ ժողովեմք՝ ի Փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, ամէն»:

Այս է, ահաւասիկ, Հայ Եկեղեցւոյ քառամսորդաց կամ Մեծ Պահոչի աւանդութիւն սիրոյն: Եւ միտքն վերամբարձեալ թեթեւանա ի ձեռն պահոց, եւ զամենաց բարիս որ ի նմա, եւ զծմարտութիւն ճանաչէ, եւ հեռանայ ի չարեաց եւ ի ստութեանց աշխարհի: Այս ամենայ օգտութիւնք ի պահոց լինին, վասն այնորիկ, որքան առաւ եւ պահեմք, առաւել զօտութիւնը հոգեւոր ի մեզ ժողովեմք՝ ի Փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, ամէն»:

Այս է, ահաւասիկ, Հայ Եկեղեցւոյ քառամսորդաց կամ Մեծ Պահոչի աւանդութիւն սիրոյն: Եւ միտքն վերամբարձեալ թեթեւանա ի ձեռն պահոց, եւ զամենաց բարիս որ ի նմա, եւ զծմարտութիւն ճանաչէ, եւ հեռանայ ի չարեաց եւ ի ստութեանց աշխարհի: Այս ամենայ օգտութիւնք ի պահոց լինին, վասն այնորիկ, որքան առաւ եւ պահեմք, առաւել զօտութիւնը հոգեւոր ի մեզ ժողովեմք՝ ի Փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, ամէն»:

Հոգեւոր քառամսորդաց կամ Մեծ Պահոչի աւանդութիւն սիրոյն: Եւ միտքն վերամբարձեալ թեթեւանա ի ձեռն պահոց, եւ զամենաց բարիս որ ի նմա, եւ զծմարտութիւն ճանաչէ, եւ հեռանայ ի չարեաց եւ ի ստութեանց աշխարհի: Այս ամենայ օգտութիւնք ի պահոց լինին, վասն այնորիկ, որքան առաւ եւ պահեմք, առաւել զօտութիւնը հոգեւոր ի մեզ ժողովեմք՝ ի Փառս Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ, ամէն»:

Հոգեւոր քառամսորդաց կամ Մեծ Պահոչի աւանդութիւն սիրոյն: Եւ միտքն վերամբարձեալ թեթեւանա ի ձեռն պահոց, եւ զամենաց բարիս որ ի նմա, եւ զծմարտութիւն ճանաչէ, եւ հեռանայ ի չարեաց եւ ի ստութեանց աշխարհի: Այս ամենայ օգտութիւնք ի պահոց լինին, վասն այնորիկ, որքան առաւ եւ պահեմք, առաւել զ

USC INSTITUTE OF ARMENIAN STUDIES
Leadership Council

*Seventh Anniversary Gala Banquet
in honor of the*

USC SHOAH FOUNDATION INSTITUTE
FOR VISUAL HISTORY AND EDUCATION

for championing the

ARMENIAN GENOCIDE DIGITIZATION PROJECT

USC
University of
Southern California

SUNDAY, APRIL 15, 2012

RECEPTION 5:30 PM

DINNER 6:30 PM

THE BEVERLY HILTON
INTERNATIONAL BALLROOM
9876 WILSHIRE BOULEVARD
BEVERLY HILLS, CALIFORNIA 90210

FOR INFORMATION CONTACT

ELIZABETH AGBABIAN (310) 476-5306 • DIANE CABRALOFF (562) 943-1081
ALICE CHAKRIAN (818) 388-6734 • LORI MUNCHERIAN (310) 936-4758
SAVEY TUFENKIAN (818) 956-8455

DON'T LET
THEIR VOICES
BE FORGOTTEN.

USCDornsife

Dana and David Dornsife
College of Letters, Arts and Sciences